

ERDÉLYI

* 4 Lei

Taxa po. aprohári

numerar conform T. No. 157.012/1934.

"Otthon" Irod. és Hirlapirók
Köze
HUNGARIA
VII., Erzsébet körút 9-11
Budapest

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 45 (913) szám. * Vasárnap, 1935 február 24

Főmunkatárs:
dr. Gyártás Elemér

Korszerű következetlenség

(S. I.) A bulgáriai románoknak hírek szerint napról-napra rosszabbul megy a soruk. A bucaresti lapok egyre újabb jogtalanságokról és törvénytelenégekről számolnak be, melyeket a békés földműveseknek el kell szenvedniük. A kérdéshez szinte minden nevesebb román közíró már hozzászólt s valóságos verseny fejlődött ki közöttük, hogy ki ad a legerőteljesebben kifejezést az általános felháborodásnak.

Valóban hallatlan dolgokat művelnek mostanában a bolgár hatóságok. Üldözik a román könyvet. Meghúrcoltak egy román földművest, mert kézzel írott másolatban megtalálták nála a törökverő Gruia balladáját. Csendőrök erőszakoskodnak mindenfelé a román lakossággal, mely felett így egyszerre megsúlyosodott az idők járása.

Ezt a módszert természetesen mi is élesen elítéljük. A magasabb politikai erkölcs szempontjából, ahonnan e kérdéseket nézzük, még akkor sem találunk mentséget erre az eljárásra, ha ezeket az erőszakosságokat a bolgárok megtorlásnak szánták volna azért, hogy a román parlament törvénnyel állított bizonyos halasztó akadályokat a dobudzsai bolgárok földvásárlásainak útjába. Másfelől viszont úgy találjuk, hogy az efféle különleges korlátozás nem egyezik túlságosan a liberális demokrácia alapelveivel. A szorgalmas bolgárok megvásárolják az elvándorló törökök földjét, kik egyre nagyobb tömegekben vonzódnak haza. Törökországba, hol az újtörök uralom kínálja a letelepedést. Az ő elhanyagolt dobudzsai földjeik a bolgárok dolgos kezébe kerülnek s a román államnak tulajdonképpen csak örvendenie kellene e csere felé, mely a szabad verseny jegyében áll.

Nemcsak ez a különleges eset mutatja azonban, hogy a nagy politikai elvek s egyáltalában az elvhűség körül valami baj van ma mindenütt.

A háború előtt az európai államok, szinte kivétel nélkül — többé-kevésbé — a liberális demokrácia síkján mozogtak. Az államok szuverenitásának értelmezése körül pedig teljesen egy véleményen voltak.

Érdekes utánanézni a következményeknek, melyekkel ez a két elvi állásfoglalás a nemzetiségek dolgában járt.

A klasszikus liberális-demokrata álláspont a nemzetiségek dolgában tudvalevőleg az, hogy az állam minden polgárának egyformán jár minden egyéni jog s ezzel meg kell elégednie mindenkinek, akármilyen nemzetiséghez tartoznék is. Ezzel szemben ugyanazon álláspont szerint, minden kollektív nemzeti igény területi vagy népi elkülönülés — káros és elvetendő partikularizmus, mely sérti az állam egyetemes és állampolgárok egyenlőségének nagy és szent elvét.

A háborúelőtti államok ezen az elvi alapon állottak a saját nemzetiségeikkel szemben, s ezzel együttjárt, hogy gazdasági terén viszont teljes szabadságot, korlátlan szabad versenyt engedtek. Ezt aligha vonhatják kétségbe valaki.

Ennek az elvi álláspontnak meg volt azonban a maga következménye — nemzetközi viszonylatban is. Más szóval: többé-kevésbé természetesen találták, ha más államok ugyanerre az álláspontra helyezkedtek a maguk nemzetiségeikkel szemben. Még akkor is, ha ezek a nemzetiségekkel — vérszerinti közösségekben éltek.

A németeknek például meg volt a maguk

Nincsen elég orvos a falvak számára

A közegészségügyi miniszter megállapítása a képviselőházban

A jóhírnévű Scherg-féle posztógyárnál kifogásolták, hogy alkalmazottai túlnyomóan népkisebbségek

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház pénteken a falvakban letelepedő orvosok támogatásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, amelyet a szenátus már megszavazott.

A vita befejeztével Costinescu miniszter rámutatott arra, milyen nagy nehézségekbe ütközik a falvak egészségügyi viszonyainak a javítása. Javasolták, — mondotta, — hogy legalább minden négy faluban legyen egy orvosunk. Ez kívánatos is volna, de hol vannak az anyagi eszközök és hol vannak az orvosok ehhez? Még az anyagiaknál is rosszabbul állunk orvosok dolgában. En a költségvetésben 200 új orvos kinevezését irányoztam elő s mindezeidig csak 160 orvost találtam, akiket ki tudtam nevezni. Helytelen az az intézkedés, amely az orvosi fakultásokra felvehető növendékek számát 100-ra korlátozta.

Minél több jó orvost kell kiképeznünk. Meg kell találni a módját annak, hogy több orvos vállalkozzék falvakban való letelepedésre. A törvényjavaslat, amely a falvakban ujonnan letelepedő orvosoknak támogatást kíván nyújtani, ezt a célt szolgálja.

A képviselőház megszavazta a javaslatot. A bejelentések során Aurél Negus (georgista) a hadügyminiszter figyelmét hívta fel arra, hogy a brasovi Scherg posztógyár, amely állandóan nagy megrendeléseket kap a hadügyminisztérium részéről, 90 százalékban kisebbségi munkaeurókkal dolgozik. Kérte a hadügyminisztert, bocsássa rendelkezésére azoknak a megrendeléseknek a kimutatását, amelyeket a hadsereg ennél a gyárnál 1920 óta eszközölt.

Egyházi és világi felfogások vitája a magzatölésről.

Bucuresti. Saját tud. A szenátusban Tony Iliescu előadó folytatta napok óta tartó nagy beszédét a törvénykönyv egységesítéséről szóló javaslatról. Tegnap hosszan foglalkozott az abortusz kérdésével és vitába szállt Cisar érseknek az előkészítő bizottságban mondott szép beszédével, valamint Hossu gherlai görög katolikus püspök ugyanerre vonatkozó felszó-

lálásával és Niculescu lugoji görög katolikus püspök nagy szenátusi beszédével is.

A kitűnő büntetőjogász emelkedett hangon méltatta a katolikus főpapok okfejtését s azt igyekezett bizonyítani, hogy a javaslat nem vét az isteni törvény ellen akkor, amikor megengedi az abortuszt olyan esetben, amikor az anya élete veszélyben forog.

Állításai ismételtén vitába szállt az ülésen Cisar érsek és segítségére sietet a keresztény egyházak szempontjainak kifejtésében Nikodem moldvai metropolita is. Mindketten újból hangoztatták, hogy az isteni parancsolat s az egyházi törvények kötelességüké teszik, hogy ragaszkodjanak már kifejlett álláspontjukhoz.

Ezzel szemben az orvos-szenátorok kijelentették, hogy az a fogalmazás, mely szerint műtéti beavatkozás csak akkor engedhető meg, ha az anya élete veszélyben forog, sok esetben meg fogja vonni az orvosoktól a lehetőséget, hogy az anya életét megmentse.

A vitának a javaslat szakaszonkénti tárgyalásánál előreláthatólag még folytatása lesz.

Tatarescu miniszterelnök megegyezést keres Mihalacheval, a szövetségi törvényjavaslat ügyében.

Bucuresti. Saját tud. A kormányköröket élénken foglalkoztatja a szövetségi törvényjavaslat sorsa, mert Tatarescu nem óhajtja, hogy egy ilyen nagyjelentőségű törvény körül ellentét uralkodjék a kormányképes pártok között.

A miniszterelnök megbízta Inculet belügyminisztert, vegye fel az érintkezést Mihalacheval és az első összeövetel a két politikus között péntek délután volt a képviselőházban. Megegyeztek abban, hogy a harcban a törvényjavaslat ellen meg kell szünnie. Folytatólagos tárgyalások lesznek a kormány és a nemzeti parasztpárt képviselői között, amelyek során Mihalache írásban fogja benyújtani módosító javaslatát.

Amíg ezek a tanácskozások folynak, a javaslat nem kerül napirendre a képviselőházban.

elégé sajtóságos, sőt kisajátításos dán és lengyel nemzetiségi politikáját. Viszont nem emeltek ott sem szót, ahol a német kisebbségek nyelvi jogait nem tisztelték eléggé!

A régi Magyarországon a görög katolikus egyház igen messzemenő önkormányzat birtokában volt s ezen belül teljes nyelvi és kulturális szabadságot élvezett. Ennek ellenére a magyar kormány, de még a magyar nyilvánosság sem tette soha sem szóvá a moldvai magyarok egyházi helyzetét s nem kifogásolta sohasem, hogy még a papjaik s imádságaik nyelve sem lehetett magyar. A magyar nyilvánosság tulajdonképpen nem is tudott róla, hogy akkoriban Moldva földjén a román statisztika szerint 200.000 magyar élt.

Amint látjuk: jobban-e vagy rosszban, de mindenképpen bizonyos elvhűség, bizonyos kö-

vetkezesség jellemezte a háború előtti nemzetközi viszonyt.

Ma ez csodálatosképpen megváltozott, ám-bár a kisebbségi és egyéb szerződés után nyilván javulásnak kellett volna bekövetkeznie.

Ha ezt a háború előtti politikai következetlenséget távolról sem lehet még erkölcsnek s magasabb szempontnak minősíteni, minek nevezük akkor azt a háború utáni felette korszerű következetlenséget, mely a nemzeti gondolatot a maga érdekében mindenütt az egész vonalon érvényesíti, másoknak — a nemzetiségeknek — azonban annyit sem akar adni, amennyit azok a régi időkben élveztek. Azokban a régi időkben mikor nem volt még „nemzetközi kisebbségvédelem”, sem európai nemzetközi testvériség, mely felett a Nemzetek Szövetsége évi 1500 millió lei költséggel őrködik.

Egyes pár
luxus cipők
lei 195 - lei 245
lettári áron
Reichard cipőáruház

Kielégítő felvilágosítás érkezett Németországból Angliába

Biztosra vehető a német-angol közvetlen tárgyalások megkezdése

Londonból jelentik: Az angol kormány diplomáciai uton tett tudakozására a német kormány egyetértését fejezte ki afelől, hogy az angol-német megbeszéléseknek fel kell ölelniük a londoni francia-angol egyezményben érintett valamennyi kérdést. A német-angol

miniszterközi megbeszélések megindulása most már biztosra vehető. Valószínű, hogy Simon utazik Berlinbe, ami lehetővé teszi Hitler bekapcsolódását a megbeszélésekbe. Az angol külügyminiszter moszkvai utazása még további megfontolásokról függ.

A francia képviselőház is belenyugodott a Saar-vidék visszaadásába

Párizsból jelentik: A képviselőház pénteki ülésén elfogadta a Saarvidék visszaadására vonatkozó német-francia egyezményt. Laval az erre vonatkozó törvényjavaslat betervezése előtt beszédet mondott, melyben nagy elismeréssel

szólt a mindkét oldalról megnyilvánult békekészségről és a Saar-vidéki hármashozállás munkájáról. Bejelentette még, hogy a Saarvidéket február 28-án végérvényesen visszacsatolják Németországhoz.

Matrózoköl

(Egy tengerészlitz emlékeiből)

Az Urnak 1912-ik évét írták. Az Erzsébet királynő keleten úszott, az Indiai óceánon. Kivételesen olyan jó idők jártak, hogy valóban bájos volt az óceán. Olyan csendes, hogy a hangulatos, teli hold által bevilágított éjszakában lombsuttogásnak tűnt fel a hajócsavar.

Az egyenlítői éjszakában a teli hold olyan volt, mint egy hatalmas tótkalap, vagy soroksári kenyér.

Meg is jegyezte a hajó hátsó részén Ebby Lajos Facsary Pista komájának, akinek anyja tudvalevőleg híres kenyérsütőgető asszony volt Pest környékén, hogy:

— Na, Pesta, a te ídesanyád sem sűt ennél nagyobb kenyéret a pestieknek

— Nem-e? Ha egyszer meglátnád, azt hinnéd, hogy valamelyik jangcsekiangi metszett befájának az úszó tömlője, te marha!

Ez a marha jelzés különben nem volt becsületsértés, hanem afféle jelző szócseka, amelyért egy matrózszív nem könnyen haragudott meg.

A hajó fedélzetén egyébként igen békés volt a hangulat. Még a mogorva arcú, de annál jobb lelkű parancsnok is ott diskurálgatott a hajó elő részén, ahol a tisztek tartózkodtak a szabályzat ide, meg oda, versenyt füstölögték a hatalmas kűrtökkel. Messze volt Bécs s vele a hadügyminiszter. Még messzelátón sem nézhetett ide. A televízió akkor csak lélekben létezett.

Izv. például Patkoló Kovács Gyuszi kiha-

jolt a korlátlan s amint nézegette a csobogó habokat, amelyek olyan különleges szeretettel simogatták a hajó oldalát, egészen bizonyosan odagondolt Csegére, vagy Dobra, esetleg Lök-re, mert ugyancsak dudolgatta félhalkan:

*Szólte vize a Tiszának,
Mond meg kislány az anyádnak,
Hogy az egész Tisza mentén
Nincsen olyan matróz, mint én.*

Már mint ő, Patkoló Kovács Gyuszi, akire minden bizonnyal szintén hasonló érzelmekkel gondolt egy kis leányka ott a Tisza mentén. Hanem azt aztán már nem merném állítani, hogy közben nem kaesingatott másra is, mert hát garanciát csak Patkoló Kovács Gyula cs. és kir. I. osztályu matróz urért volt alkalmam vállalni arra való tekintettel, hogy partraszállási engedélyt csakis parancsőtisztjének hozzájárulása után kaphatott, ebben pedig, tudvalevőleg, bizonyos okokból, kevésszer van része a matróz uraknak.

Hogy melyek azok a bizonyos okok? Nahát majd sorján azt is megtudjuk. Kovács Gyuszi (falujában patkoló névvel megtisztelve az ösztetevészts kizárása okából) pedig már igen régen, körülbelül hat hónapja nem lépett szárazra, ismét csak bizonyos okokból, amelyet ökleinek köszönhetett, így módjában sem lett volna hűtlenné lenni a tiszamenti kisleányhoz, még akkor sem, ha esetleg ilyen terveket forgatott volna a fejében, amely nem volt éppen megvetendő kicsinyesü s híres volt arról bajtársi szakkörökben, hogy egy harminnyolc évről sem tudta volna betörni.

Nem kisebb erővel rendelkezett karjaiban és ökleiben. A mindennapos szórakozáshoz tar-

Meghalt Fehér Dezső, a romániai magyar újságírók nesztora

A romániai magyar újságíró társadalomnak súlyos gyász van: pénteken este háromnegyed 10 órakor Oradeán meghalt Fehér Dezső, az oradeai „Napló” alapítója és főszerkesztője. Jellemző az újságírók életkorára, hogy Fehér 66-ik életében a legidősebb újságíró volt. De nemcsak korra, hanem munkaköre is, mert 46 évet töltött el az újságírás terén. Hétfőn influenzában megbetegedett, a betegség csütörtökre tüdőgyulladásba ment át s a legyengült szervezet nem tudott megbirkózni a súlyos kórral.

Fehér Dezső egyike volt a régi magyar újságírás egyik legértékesebb egyéniségeinek. Mint fiatal újságíró a „Bolond Istók” című pesti élelaponál kezdte pályafutását, de rövidesen Oradeára került, abban az időben, amikor Hegyesi Márton ügyvéd és híres történész, a „Nagyvárad” c. lap szerkesztését hivatásos újságíróknak adta át és Iványi Ödön, annak az időknek legkiválóbb újságírója jött át Aradról s vette át a lap szerkesztését. Ő hozta a fiatal Fehér Pestről a „Nagyváradhoz”, amelynek munkássága a város lendületes fejlődéséhez korszakalkotó erővel járult hozzá. Iványi korai halála után Fehér lett a „Nagyvárad” felelős szerkesztője, majd 1898-ban megalapította a „Nagyvárad Naplót”, amelynek haláláig főszerkesztője volt.

Nagyon szellemes, ötletes újságíró volt, telve páratlan lelkesedéssel pályája iránt. Szerkesztői és újságírói értékei közé tartozott, hogy a háború előtti évtizedekben maga köré gyűjtötte a legtehetségesebb újságírókat. Mindig friss erőket hozott az újságírásba, nem volt féltékeny a nála tehetségesebb emberekkel szemben, sőt szerény anyagi tehetségéhez mértén támogatta őket s skiben csak egy kis tehetséget látott, igyekezett térhez juttatni, hogy kifejlődhessen. Így nála bontakozott ki igazi formájában Ady Endre is, akihez annak haláláig szoros barátság fűzte s az Ady-kultusznak egyik jelentős támogatója lett. 1927-ben összehozta Ady itteni publicisztikáját és „Ha hív az ecélhegyű ördön” cím alatt kiadta. Ezenkívül több kötet belletisztikai munkája is jelent meg. Jelentős szerepe volt 1892-ben a Szigligeti Társaság megalapításánál, amelynek haláláig választmányi tagja volt és eleven részt vett a vidéki hírlapírók országos szervezetében. Évtizedekig viselte, 1921-ig, az Oradeai Újságírók Egyesületének elnöki tisztét. Mint vérbeli újságíró, más nem is lehetett, mint jó ember, aki nem ismeri a gyűlöletet és szívesen állott mindenki és minden társadalmi jótékony megmozdulás segítségére. Vele talán elment a régi Várad és embereinek legjobb ismerője. Két évvel ezelőtt egy hatalmas album szerkesztését kezdte meg, amelyben a város történetének, embereinek leírását, jellemzését állította össze és csaknem az utolsó tollvonásoknál ütötte ki kezéből a tollat a halál.

Gyászolják felesége, leánya Erzsike Stern Andorné, kis unokája és kiterjedt rokonság.

Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Tache Jonescu-utca 12. szám alatti gyászházban.

tozott a tengerek gyűlölt fenevadjának, a cápának a vadászata, amelyre tudvalevőleg, átöröklött szenvedéllyel s gyűlölettel veti magát minden becsületes és nem becsületes tengerészlelek.

Amint a cápa bekapta a horgonyt, Patkoló Kovács Gyuszi az első volt, aki megragadta a kötelet s aztán úgy húzta, mintha egy búzával telejesen megrakott, nagy szekér lett volna.

Majd, ha a fedélzetre került, — persze nem önszántából — egy félmázsás vasdoronggal olyat csapott a koponyájára, hogy attól koldult egész, még pár másodpercig tartó életén át.

Elég az hozzá, hogy Patkoló Kovács Gyuszi barátunk még a szemét se legeltette a szebbik és gyöngédebbik nemen, így aztán semmiképpen nem lehetett hűtlen a tiszamenti kisleányhoz.

Na de hát mindennek vége. Az Erzsébet királynő ugyan ezen az éjszakán még messze volt a parttól s bizony nem jó lett volna száraz lábba olyan messze útát megtenni, (tengerész nyelven úszni, vagy a jobbik esetben a mentőcsónakban sétahajózázni), mert kiállott volna a — kéz s megdermedt volna a — láb!

Egyelőre azonban a csapszék zenéje helyett meg kellett elégedni a hajózenekar páratlanul pompás játékában. Ez pedig nem valami tréfa, mert a hajóra, úgynevezett reprezentatív célokból, egy 26 tagú zenekart vezényeltek indulás előtt. (Hej, de sok keservesen unalmas napot tett elviselhetővé! Sohasem szerettem a csehekelt, de akkor imádtam azt a néhány cseh-dudást, meg osztrák és olasz muzsikust.)

Eppen a Faust keringőre bummtattált a nagy bőgő, amikor Patkoló Kovács barátunk

mozdulá
mara m
advány
hogy a
kőn del
hívjanak
kedett is
tekintett
hat delu
időt áld

A b

véd kez

tették az

tak búcs

vedi kar

A r

teléseike

1. A

lyáról ve

ügyvédel

2. A

mostani

valachio

Bozs

Ajánlok
ritesfon
stb. be
lonat be
szati c
és bér

nak esze

tudniill

táló para

— H

ne okosa

Aki

ja a ten

Most

egyébkén

van első

vetlen fe

rének s

tosan od

lész ur á

— H

jóizú alf

ugyan a

lett mag

de jól es

csalni a

„diszrekl

— F

zam” (m

na), nem

hazagone

úr s nag

Tudt

nyebben

hadnagy

— H

— H

A Tiszán

enni zsír

Az é

mindenk

Erdélyi nyugtalanságok a „numeruszok” körül

Egyes fiatal ügyvédek a kisebbségek teljes kizárását indítványozták a cluji ügyvédi kamaránál

Cluj. Saját tud. A fővárosi ügyvédek megmozdulásának hírére, a helybeli ügyvédi kamara mintegy negyven fiatal román tagja beadvánnyal fordult a dékánhoz, melyben kérik, hogy a numerus klauszus ügyében csütörtökön délután négy órára rendkívüli közgyűlést hívjanak össze. A dékánatus nyomban intézkedett is, de az ügyvédek elfoglaltságukra való tekintettel, kérték a gyűlés elhalasztását szombatra délutánra, mert csak ekkor tudnak hosszabb időt áldozni a kérdés megvitatására.

A beadványt dr. Vertán Vasile, fiatal ügyvéd kezdeményezte és csatlakozásukat bejelentették azok a jelöltek, akik nemrégiben mondtak búcsút az iskola padjainak, továbbá az ügyvédi kar szélsőségesebb elemei.

A román ügyvédeknek ez a csoportja, követeléseiket az alábbi pontokba foglalták össze:

1. A jövőre nézve numerus nullust (a pályáról való teljes kizárást) az összes kisebbségi ügyvédekkel szemben.

2. Ami a jelent illeti, vegyék revízió alá a mostani helyzetet és alkalmazzák a numerus valachichust.

A gyűlést összehívó irat ki van téve az ügyvédi kamaránál, hogy lehetőleg minél többen jelenjenek meg és írják alá a beadványt. Figyelemreméltó tényként jegyezzük meg, hogy

az ügyvédi kar idősebb román tagjai közül egy sem írta alá a beadványt,

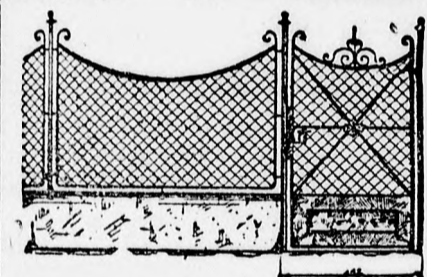
s így csak a fiatalabbak mozgolódnak, akik bizonyára könnyebben érvényesülnek abban az esetben, hogy ha versenymunka nélkül, egyszerűen mások helyét elfoglalva, folytathatnák működésüket.

A cluji megnyilatkozás a kisebbségi ügyvédek körében kínos feltűnést keltett. A magyar ügyvédek az ügyvédi kamara szombati ülésén teljes számban felvonulnak, s a különös indítvánnyal szemben erélyes föllépésre készülnek. Megállapításuk szerint a beadvány nem mutat rá arra, hogy milyen alapon követeli a numerus valachichust. Helybeli viszonylatban a helyzet az, hogy a magyar ügyvédek arányszáma sokkal kevesebb, mint a helybeli magyar lakosság arányszáma. Tehát tulajdonképpen a magyaroknak lehetne igényük, hogy gyarapítsák ügyvédek számát.

A román kereskedők és iparosok szövetsége Vaida-Voevod Sándort támogatásáról biztosítja.

Cluj. Pénteken délelőtt a helybeli román kereskedők és iparosok szövetségének vezetője élén Farcas Andrei elnökkel küldöttségileg keresték fel Vaida-Voevod volt miniszterelnököt és arra kérték, hogy vasárnapi beszédében foglalkozzék a román iparosok és kereskedők helyzetével. A beszélgetés során kijelentették, hogy minden vonatkozásban támogatni fogják.

Bozsák sodronyárnyár Oradea D. Cantemir 57.

Telefon: 110.

Ajánlok legolcsóbbtól legdiszesebb kivitelig kerítésfontosokat, kertek, baromfiudvarok, szőlők stb. bekerítésére. Vaskapuk, ajtók, sodronyfontat betéttel. **Sodronyszövetek malmaszati célra.** Kivánatra ingyen és bérmentve árjegyzék és mintakollekció.

Grippa

megelőzésére használjon Togal-t, 3 tablettát naponta. — Teljes siker.

Grippa megbetegedés

esetben gyorsan gyógyít a

Togal

Elisabeth-fájdalomcsillapító és

bakteriumölő.

A Togal — szerencsés összetételének fogya — mint kitérő belső fertőtlenítő erősen lázcsökkentő hatása.

A betegség kiújulásától megóvja Ont a rendszeres Togal-kezelés. — Kérdezze meg orvosát.

Gyógyszertárakban és Drogériákban. Lei 52.- és Lei 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény.

Az olaszok nem hajlandók az abessziniai semleges határvonalról tárgyalni

Addis-Abebaból jelentik: Az Abesszinia és Szomal közötti semleges területének megállapítására irányuló megbeszélések meghiusultak. Olaszország nem járult hozzá, hogy az erre a célra alakult bizottságban európai nemzetiségű tisztviselők is résztvegyenek.

nak eszébe jutott valami s megfordulva (már tudniillik a hajó belsőrésze felé), a le s föl sétáló parancsot tiszt felé sandított.

— Haj, a keserű írgalmát neki, hogy lehetne okosan beszélni vele egy kicsit?

Aki bajban van, azt az Isten is segíti, tartja a tengerész közmondás.

Most is így történt. Az a bizonyos őrtiszt, egyébként igen fiatal fregatthadnagy, aki most van első nagyobb útján s aki Kovácsnak közvéltelen feljebbvalója lévén, egyuttal Herkópátereinek s vágyai netovábbjának tekinthette, pontosan odaballagott, ahol Patkoló Kovács matróz úr állott.

— Hát te miért nem fekszel le? — kérdezte jóízű alföldi magyarsággal, mert hát német volt ugyan a szolgálati nyelv s legalább is nem illett magyarul diskurálni, (tanácsos sem volt), de jól esett néha-néha úgy nagy titokban megcsalni a világ leggyűlöletesebb könyvét, a „diszreklamát.”

— Fregatthadnagy úrnak „ihmelde gehor-zam” (mert ezt a világezt el nem hagyta volna), nem vagyok sem fáradt, sem álmos, aztán hazagondoltam — mondta Kovács I. o. matróz úr s nagyot sóhajtott.

Tudta a betyár, hogy mivel lehet legkönnyebben s leghamarabb megszerezni a fregatthadnagy úr protekcióját.

— Hát osztán mi jutott eszedbe, öcsém?

— Hát az, hogy mennyivel jobb volna most a Tiszán halászni, osztán utána sültzalonnát enni zsiros pirítóssal.

Az őrtiszt csak nyelt egy nagyot. Tudta mindenki, hogy mániákusan szereti a sült-

zalonnát, pirított kenyérrrel s utána meginni („szopogatni poharanként”) egy üveg jóféle hazi óbort, mert hát jó a Rajna kincs, finom az ópörtöi is, de mind kismiska az egri vöröshöz, vagy a tokaji másáshoz, stb.

— Takarodj fektüdni, — mordult rá az őrtiszt mérgesen, majd amikor elment, tovább dörmögött:

— Akasztófáralavó betyárja. Tönkretette az egész éjszakámat. Sültzalonna, pirított kenyér, egri vörös, tokaji másás, töltött káposzta, paprikás csirke. Talán soha ez életben nem eszem többé...

...Nagy takarítás volt a hajón, mert a víz szennyesebb, szürkébb volt, mint rendesen s tudta minden valamirevaló lélek, hogy közeledik a part. Ki a gallériján lévő csillagokat fényesítette, ki az ágyukat, ki a gépezet, korlát rudait és így tovább. Minél jobban közeledett a part, annál fényesebb lett minden. A parancsnok a gépházban, ahol különben még a levegő is olajtól szokott „fényes” lenni, fehér glácékesztyűs kezével simította végig a rudakat s bizony nem maradt azon nyom.

Kolombó kikötője előtt állott az Erzsébet királynő. Leadta a teritoriális szalvékat, udvariásan bejelentette magát s aztán szabad a vásár.

Patkoló Kovács Gyuszi másnap reggel raportra iratkozott:

— Partraszállási engedélyt kérek, jelentem alázatosan.

— Miért?

— Hát hónapja nem voltam szárazon s

azonkívül szeretnék egy kis emlékfélét vásárolni.

— A csoporttal mehetsz, külön nem.

Patkoló Kovács Gyuszi elbúsult. Az őrtiszt csak nézett rá s eszébejutott a... a töltöttkáposzta, vagy a csirkepaprikás.

Egy óra múlva az őrtiszt már a parancsnoknál volt.

— Kérek 48 órás távozási engedélyt. Kandiba szeretnék kirándulni s a legényemen kívül szeretnék egy matrózt magammal vinni.

A parancsnok szó nélkül egyezett bele.

— Matróz Kovács!

— Befehl!

— Jön velem két napra a partra!

Kovácsnak nagyot dobbant a szíve. Soha olyan nagy buzgósággal még nem segített a csónokot leereszteni s ha még a csónak legénységén kívül lett volna számfelletti evező, hát biztosan teljes erejéből dolgozott volna, hogy ezzel is spóroljon az időből.

Az őrtiszt egy szállodába „hajtattott” a japánok által vont riskán. Nem azért választott japánok által vont riskát, mintha nem lett volna ott benszülött, vagy kínai is elég, hanem tudta, hogy a japániak a legjobb riskások.

— Hallja Kovács. Két napig mehet a fenébe s telezabálhatja magát mindenféle moslékkal, amit ezektől a malájba oltott hinduktól kaphat. Hanem ha holnapután délben nem jelentkezik itt nálam, akkor ugorjék a tengerbe s falassa fel magát a cápákkal, mert... mert... stb.

Kovács elment, az őrtiszt pedig lefeküdt

Az angol trónörökös Horthy magyar kormányzónál

A walesi herceg teája a budapesti angol követségen.
Magyar nótákkal mulatott egy budai kiskocsmában

Budapestről jelentik: A walesi herceg pénteken délután 12 óra 20 perckor a királyi palotába hajtatott, ahol kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál. A vár udvari őrsége a herceg megérkezésekor fegyverbe állt és a zenekar az angol királyhimnuszra zendített. Ez a fogadtatás láthatóan igen meghatotta a herceget. A kormányzónál történt másfélórás kihallgatás után a walesi herceg megtekintette a várpalota termeit, majd visszatért a Dunapalotába. Délután a belvárosi utcákon sétált és megtekintette az üzleteket. A Harris-bazárban régi magyaros értéktárgyakat, ötvösmunkákat vásárolt. Egy fehérneműkereskedésben magyaros tea-abroszokat vett. Zsebkendőket is akart vásárolni, de amikor a kereskedő azt mondotta, hogy 4 p. darabja, akkor így felelt:

— Nem veszem meg. Otthon olcsóbb.

Négy óra után visszatért a szállóba, mert Horthy kormányzó látogatását várta. A kormányzó szárnysegéde kíséretében fél 5 órakor érkezett gépkocsin a szálló elé. Marencsik vezérigazgató fogadta szakkettben és cilinderben, akinek a kormányzó átnyújtotta a maga és felesége behajtott szélű névjegyet s a közönség lelkes éljenzése közben visszatért a várpalotába. A névjegyet felvitték a hercegnek.

Félhat órakor az angol trónörökös teát adott az angol követségen. A teán a követség tagjain kívül megjelent Gömbös miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter és gróf Zichy Rubido, volt londoni követ. A tea másfél óra-hosszig tartott. Utána visszatért a szállóba.

A herceg délután kíséretével együtt a Dunapalotában ebédel. Annyira ízlett minden,

hogy este is ott vacsorázott. Fél 10 órakor jött le kíséretével — 5 maga szmokingban, társasága hölgytagjai estélyi ruhában. — és egy 12 személyes asztalnál foglalt helyet. A herceg kiválasztotta a nyershúsokat, amelyeket a szemeláltára sütöttek meg nyílt tűzön. Fél 12 óráig tartózkodott a herceg a Dunapalotában, majd kíséretével átment Budára, az Attila-körúton lévő Kakuk-vendéglőbe s az éjszakát magyaros mulatozással töltötte.

A magyar nóta varázsa

Programjának ez a része láthatólag igen jól sikerült. A magyar nóta varázsa annyira magával ragadta, hogy valósággal együtt mulatott a szomszédos asztaltársasággal. A szomszédasztalnál nagyobb társaság ült, amelynek egyik tagja egy régi szabású magyar úr volt s egymásután húzta a cigánnyal a szebbnél-szebb, bús magyar nótákat. A walesi herceg a könyökére támasztotta fejét s úgy hallgatta a magyar muzsikát. Az öreg úr egész nótákat csehtintett ki a nyelvével, s amikor befejezte, a herceg megpróbálta utána csinálni. A Kakuk-vendéglő tulajdonosa egy gyönyörű, csikóbőrös kulacsot ajándékozott a hercegnek, telve a legkínzóbb évszázadú, régi fajborral.

Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere díszes budapesti albumot küldött a hercegnek.

Londoni jelentés szerint az angol lapok részletesen foglalkoznak az angol trónörökös budapesti látogatásával. Tudósításai a következő címek alatt jelennek meg: „Magyarország üdvözlője a walesi herceg látogatása alkalmából.“ „A Prince lázba hozta Budapestet.“ „Az angol trónörökös különösen érzi magát a magyar fővárosban.“ stb.

A hosszú és kimerítő tudósítások azt bizonyítják, hogy a budapesti látogatás legkisebb részlete is érdekli az angol közönséget. Megírják a lapok azt is, hogy milyen ajándékokat kapott a trónörökös magyar tisztelőitől.

Felfedeztek Amerikában egy új csoda gyógynövényt!

Amerikában, az ősvadonban olyan gyógynövényt fedezett fel egy tudós, amelynek kivonata 10—15 éves gyomor-, bél-, epebajokat rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógynövény kivonatát „Gastro-D“-nek hívják és a külföldi tudós professzorok csodás eredményeket értek el vele, mert e gyógyszer nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg s ezáltal az egész emberi szervezetben a sejtélet ujjáéled és egy egészséges, normális állapot áll be.

A „Gastro-D.“ megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgyógyókat, gyomorégést, felfúvódást, szívtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szédülést, ideges állapotot, álmatlanságot, továbbá a gyomor- és bélfekélyeket.

A „Gastro-D“-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, mely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket diagnosztikáinál sem tudtak.

E gyógyszer képviselőjét sikerült Császár Ernő bucaresti gyógyszerésznek (Calea Victoriei 124) megszerezni, ára 103 lei, vidékre utánvétellel is küldi, 20 lei költség felszámításával.

Primaria Municipiului Oradea.

HIRDETMÉNY.

1935. március 20-án d. e. 10 órakor a Városháza kis tanácstermében versenytárgyalást tartunk a Villamosmű. részére szükséges egy autócámpionette beszerzésére.

Feltételfűzet, valamint mindennemű felvilágosítás a Villamosmúnel megkapható.

Oradea, la 20 Februarie 1935.

Primaria Municipiului
Oradea.

CSAPÓ LAJOS FIA

szarvasi papiszabosága
Satu Mare, Str. Stefan Cel Mare No. 7.

Készít: reveranda, habitus, cimada és mindentéle papi ruhákat. Vidéki megrendeléseket próba nélkül is teletöltséggel pontosan. Csuha-fele szabás. — Elsőrendű munka. — Alapítva 1897 ben.

az ágyba, busulni. A pucérja a szálloda folyosóján törte a fejét azon, hogy miként értesse meg magát a maláji szobalánnyal.

A fregatthadnagy pedig kéjesen nyújtózta ki végtagjait s élvezte a puha ágyat, amely nem mozog, amelyikben az egyik percben nem a lába van magasabban, mint a feje s így tovább. Addig morfondírozott magában esendesén, míg egyszer csak elaludt. Ott látta magát álmában valamelyik budai halászkocsmában s pompás csirkepaprikást evett, meg töltött káposztát. Egyik adagot a másik után, amikor egyszer valami kellemetlen rázásra, nógatásra ébredt. Amint felnyitotta szemét, Patkoló Kovácsot látta maga előtt.

— Csapjon beléd a mennydörgős mennykő! Ha te nem tudsz aludni, legalább engem engedj. — mérgelődött, mert még szájában érezte az álmában megevett töltött káposzta ízét s ... nem lakott jól.

— Fregatthadnagy urnak alázatosan jelentem, ha meg nem sérteném, meghívnám egy kis csirkepaprikásra, meg töltött káposztára. — mondta az illő tisztelet hangján Kovács.

A fregatthadnagnak kimeredt a szeme:
— Megbolondultál?
— Nem én.
— Hát hol a csodából lehet itt ilyesmiket venni?

— Hát én meg nem tudom mondani, mert itt még nem vagyok ismerős, de ha velem tetszik jönni, hát egy óra múlva ott leszünk s aztán másik óra múlva már ehetik a fregatthadnagy ur kedvére.

— Nahát akkor ne csapjon beléd a meny-

dörgős mennykő! — s azzal kipenderült az ágyból.

Pár perc múlva már pompásan feszült rajta a hófehér egyenruha.

Kovács Gyula es. és kir. I. o. matróz nem hazudott.

Kolombó egyik kikötői csapszékében egy csicsérgő hang üdvözölte a fiatal tisztet:

— Jó napot hadnagy ur! Hát illik meg nem látogatni a honfitársat?

A fregatthadnagy csak bámult. Hogy Kolombóban halljon magyar szót, azt hinni sem merde.

— Hát Juliska, vagy Zsuzsika, vagy minek hívják, az Isten áldja meg magát mind a két kezével, lesz töltött káposzta, meg csirkepaprikás?

— Hát lesz, lesz valami, ha nem is éppen olyan, de olyanféle!

Hát bizony, nem is olyan, de olyanféle volt az. Csirkének csirke volt, de nem paprikás, hanem borsos, töltöttnek is töltött volt az a bizonyos főzelék, de nem káposzta, hanem szőlőlevél. De mégis hazai íze volt s aztán még ki néz ilyenkor kiesire?

Jó bor is került. Nem egy, hanem nyolc, tíz palackkal, s bizony Juliska is olyan kedvesen csicsérgett mint odahaza a fülemile, vagy a pacsióta, eszem a zuzáját.

Soha jobbat nem főztek ezen a világon. Még az óbudai kiskocsmákban sem.

Aztán az a bizonyos bor, amelyik literes üvegbe volt lehozva. Hogy milyen üvegbe? Az nem fontos, de hazai volt. Igaz hogy valamikor, régen budai keserűvizet töltöttek belé s még ott diszelgett a Hunyady János nevét

viselő címke is rajta s nem is volt olyan tulajdonos, de bor volt benne s az illuzió is meg volt.

(Vajjon mi a csudaért nem vették belé a diéntreglementbe, hogy „illuzió macht alles?“)

...Nincsen öröm öröm nélkül. A fregatthadnagy a szálló felé ballagtában, miközben kölesönösen támogatták egymást Kovács Gyuszi es. és kir. I. o. matrózzal, örök barátságáról biztosította ezt, az pedig megesküdött, hogy meg teszi azt, aki a hadnagy urhoz nyúl.

Hanem kutya hosszú volt az út a szállóba. A nap már régen magasán állott s kegyetlenül tüzött lefelé. Csurgott az izzadság róluk, amikor egyszer csak valami öklelén lármára lettek figyelmesek.

Egy ember rohant feléjük, utána még egy néhány. Bot, s más hasonló eszköz suhogott a levegőben.

Kovács átvette a vezényletet.
— A fal mellé! — aztán mind oda is állt totta a fregatthadnagy ura!

Ó meg aztán amugy magyarosan beleköpött a markába s elkiáltotta:

— Halt wer, da, mert baj lesz mingyárt, a keserű irlalmát neki!

Az ipse, vagy ipsek nem fogadták meg a jó tanácsot. Es ugy gondolni, hogy nem is merték sem a német kommandót, sem a magyar szót.

Igy esett meg, hogy az elől rohanó paraszta-akinek elég tekintélyes kétféle számszám volt a kezében, olyan közel jutott Kovácshoz, hogy nem állt volna a berstelén belecsapni az a marhaölő bicskát.

Kovács azonban nem volt rest. Izmaínas

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldi: Egész évre 600, félévre 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lel.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyenlő részre 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

București. Saját tud. Bucureștiben pénteken a fok meleg volt árnyékban. Az ország északi részén még magasabb a hőmérséklet.

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint élénk déli, délnyugati szél, nyugat felől felhősödés, tovább emelkedő hőmérséklet, nyugaton eső valószínű.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 14.96 fél, Newyork 308, Brüsszel 72.07 fél, Miláno 26.17 fél, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 208.75, Berlin 123.87 fél, Bécs — schilling 56.90, Prága 12.90 háromnegyed, Varsó 58.32 fél, Belgrád 702, București 305.

Hivatalos valutaárfolyamok. A Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második szám az eladást jelenti) francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belga frank 23.50—23.80, angol font 495—510, olasz lira 8.35—9.20, dollár 99—110, német márka 38—40, holland forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50.

Nagy emlékünnepe Horia, Cloșca és Crisan évfordulóján. Cluj. Saját tud. A helyi vármegyházán tegnap az összes hivatali főnökök bevonásával értekezlet volt. Duca Eugen megyefőnök elnökléte alatt. Az értekezleten elhatározták, hogy Horia, Cloșca és Crisan román nemzeti hősek halálának 150 éves évfordulója alkalmával országos ünnepeket rendeznek az összes megyeszékhelyeken. Az Alba-Iulia-i ünnepeken a kormány képviselői is jelen lesznek.

Titulescu Lugoj város díszpolgára. Timișoara. Saját tud. Lugoj városa díszpolgárává választotta meg Titulescu külgügyminisztert. Simionescu tanár, festőművész, művészi kivételű díszoklevelet készített, amely bőrre lett dolgozva s amelyet most a városi tanácsnak bemutatott. A díszoklevelet küldöttség adja át Titulescunak.

* Elrontotta gyomrát? Hirtelen (acut) gyomorrontásnál vegyen óránként 2—2 szem **Salvacid**-ot a tünetek (hányás, görcs, láz és fájdalom) teljes megszűntéig.

* Gyomorbeteg Ön? Gyomorégés, savanyu felbőgés, görcs, puffadás, stb. gyorsan és biztosan ható gyógyszere a **Salvacid**. Kapható a gyógyszerárakban. 50 darabot tartalmazó üveg 150 lel, 15 darabot tartalmazó tubus 50 lel.

Halálos vörhenyjárvány egy székely községben. Targu-Mures. Saját tud. Ibanesti mureșmegeyi községben veszedelmes skarlátjárvány kapott lábra, amelynek eddig 26 betege van. Ebből már 6 eset eddig halállal végződött. A betegeket a helyi járványkórházba szállították és az iskolákat bezárták.

A revíziós bizottság döntése a helynevek használatáról. Timișoara. Saját tud. A helybeli kisebbségi lapok nemrégiben a revíziós bizottsághoz fordultak a prefektúra azon cenzurarendelelete ellen, amelyben elrendelte, hogy a helyneveket kizárólag csak románul szabad írni. A lapok, amelyek részben a Magyar Párt, részben a Német Párt által készítették el beadványukat, azt az álláspontot képviselik, hogy a rendelet csak helyi intézkedés. A revíziós bizottság most hozta meg döntését és kimondotta, hogy a prefektus a rendelet kiadásakor nem mint a helyi közigazgatás főnöke, hanem mint a központi kormányhatárolom megbízottja járt el. Felsőbb utasításra várta ki a rendeletét. A revíziós bizottság döntését most megfellebbezik, mivel miniszteri rendeletet nem mutatott be a prefektúra s a maga intézkedésében is egyszerűen csak „belügyminiszteri intézkedésre” utal, anélkül, hogy a számát, dátumát közölné.

Tájdalmak: A S P I R I N

Ma, vasárnap lesz az Inczedy-Joksmán nótá-est Oradeán. Minden készen várja a nótá-est lelkes közönségét. Inczedy-Joksmán Ödön dr. vendégszerzése élmény lesz. Kezdete pontosan 6 órakor. Egyes számok alatt az ajtók zárva. Pénztár a Katolikus Körben 10—1 és délután fél 5 órától. Büfté-hozzájárulást egész nap elfogadnak ugyancsak a Körben.

Sajtótea az orosz követségen. București. Saját tud. Ostrovski szovjet-orosz követ péntek délután sajtóteát adott az orosz követség új helyiségében, amelyen résztvettek a külföldi újságírók és a román lapok külpolitikai rovatvezetői. Ostrovski ez alkalommal is kifejezésre juttatta Oroszországnak azt a megingathatatlan elhatározását, hogy kitart a békét óhajító népek mellett. „Mi a békét akarjuk — mondotta — elég számosan s elég erősek vagyunk ahhoz, hogy akaratainkat mindenre rákényszerítsük”.

Elhunyt nyugalmazott esperes-plébános. Timișoara. Saját tud. Cenadul-Vechiun csüörtökön elhunyt Ferenczy Gyula nyugalmazott esperes-plébános. Ferenczy hatvanadik életében volt és a ciucmegeyi Mihaileniről származott el. Harminchév óta teljesítette nagy buzgalommal papi hivatását és csaknem egy negyedszázadon át működött általános tisztelettel övezve Cenadul-Vechiun. Az ősz elején idült cukorbetegsége miatt nyugdíjaztatta magát. A temetés szombaton megy végbe. A gyászszertartást valószínűleg Petrovits Emil Sannicolaul-marei apátplébános végzi.

Monopolizáció a Székelyföldön. Tg.-Săcusec. Saját tud. Az utóbbi napokban a monopol emberei csendőrségi segédlettel razziákat tartanak a Székelyföldön. Ezeknek a razziáknak során Catalina községben sok háznál házkutatást rendeztek és kártyákért 500, romikéért pedig 5000 lejtel büntettek több gazdálkodót. A büntetés összegét azonnal ki kellett fizetni, jöllehet sok helyen 20—25 éves, majdnem használhatatlan kártyákról volt szó, amelyet leginkább már csak a gyermekek használtak játékszernek.

Meghalt Szent-Iványi Tibor, sátmari fiatal földbirtokos. Megdöbentő távirat érkezett szombaton reggel Oradeára, dr. Markovits Manó ny. főispánhoz, a Magyar Párt megyei elnökéhez. A budapesti klinikán pénteken este váratlanul meghalt unokaöccse: Liptószentiványi Szent-Iványi Tibor vetési (Sátmár m.) földbirtokos. Szent-Iványi csak 26 éves volt. Öt hónap előtt nősült. Berencei Kovács Sári vette feleségül. Pár héttel ezelőtt gyomorbetegséggel Budapestre utazott s a klinikán kezeltette magát. A szűkszavú távirat nem jelzi a halál okát, valamint a temetésre nézve sem történtek még intézkedések. A fiatal földbirtokos tragédiája mélységesen sújtja nemcsak a sátmarmegyei, de az egész erdélyi magyarságot. Halálának híre gyászba borította a Szentiványi, Kubinyi, Markovits és Kovács családokat és mindenkit, aki ezt a nagy jövőre hivatott, páratlanul kedves fiatal földesurat ismerte. A halottat minden valószínűség szerint hazahozzák s a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

* Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bálizgalmat, gyomorégést, vertódulást, szorongást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiállítászt fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti.

A Szilágyságban 22 postást bocsátottak el állásából. Zalaú. Saját tud. Most érkezett Clujról a postavezérgazgatóság értesítése, hogy 22 szilágysági postatisztviselőt január elsejére visszamenőleg elbocsátottak állásaikból. A postások között többben vannak, akiknek szolgálati ideje meghaladja a tíz évet is.

Egy napon halt meg két testvér. Timișoara. Saját tud. Pecul-nou községben meghalt Mersdorf Zsuzsanna hetvenkilencéves asszony. — Ugyanazon a napon halt meg, ugyancsak a községben lakó bátyja, a nyolcvanhatéves Krémer Antal gazdálkodó is. Közösen temették el őket pénteken délután a község lakosságának nagy részvételével.

Ileana és Iren hercegnők autója összeütközött Padua közelében egy gépkocsival. Velencéből jelentik: Ileana román és Iren görög hercegnőket könnyebb kimenetelű gépkocsiszerecséltlenség érte. A Rovigo—Padua közötti utzakaszon gépkocsijuk összeütközött egy másik autóval. Ileana hercegnő az arcán szenvedett kisebb sérülést. Azonnal folytatták útjukat Rovigo felé, ahol orvosi segítségben részesültek. Sebesülésük teljesen jelentéktelen.

Törölték az üzemek részletes kimutatását követelő rendeletét. Timișoara. Saját tud. A pénzügyigazgatóság miniszteri rendeletre, a pénzügyi ellenőrök útján közölte a gyárakkal és kereskedőkkel, hogy nyújtsák be a pénzügyigazgatóságnak az adóbevallásokkal együtt a gyár vagy az illető kereskedés részletezett forgalmát tartalmazó kimutatást. A rendeletet a Bánság kereskedő társadalmá megütöközéssel fogadta és ebben az üzleti titkok szabad kiszolgáltatását látta. Ezért a Timișoarai Kereskedők Egyesülete emlékiratban tiltakozott a miniszteriumban a sérelmes rendelet ellen. A megmozdulás teljes eredménnyel végződött, mert a pénzügyi alminiszter, M. Constantinescu új körrendeletben érvénytelenítette a részletezett forgalmat tartalmazó kimutatás bekéréséről szóló rendelkezést.

Képes Kécsika

a legnívósabb szépfrodalmi, művészeti és társadalmi képes folyóirat.

Kellemes, szórakoztató olvasmányok, hasznos tudnivalók haziaszónokok részére, kozmetika, divattudósítások stb.

A gazdag szépirodalmi részt a legnevesebb írók szerkesztik.

Megjelenik minden második vasárnap.

Előfizetési ára: negyedévre . . . . . 100 lel.
 félévre . . . . . 180 "
 egész évre . . . . . 350 "

Előfizetési hely: az ERDÉLYI LAPOK kiadóhivatala, Oradea, Strada Regele Carol 5.

Helyreigazítás Lapunk folyó évi 43. számának „Az erdélyi Magyar Zenekonzervatórium szimfonikus hangversenye” című cikkébe sajnálatos zenetörténelmi tévedés csúszott be. Ugyanis Beethoven 7. szimfóniáját nem a 9. szimfóniával egy műsoron, hanem a „Wellington győzelme” című alkalmi szerzeménnyel egyszerre mutatták be annakidején Bécsben.

Alláshalmozás címén elbocsátották a tg.-muresi könyvtár igazgatóját s megalapítóját. Targu-Mures. Saját tud. A székesfőváros kulturközeletének régi, munkás tagja, dr. Molnár Gábor, a városi könyvtár igazgatója, aki nagy könyvszeretetről és szaktudásáról volt ismeretes. 1912-ben, amikor megszervezték a városi könyvtárt, dr. Molnár Gábor már Mures megye nyug. főszolgabírója volt és a könyvtár megalapozásához odajándékozta nemcsak munkáját és szaktudását, de mintegy nyolcezer darabból álló magánkönyvtárát is s ezzel mintegy megvetette a mai modern városi könyvtár alapjait, amiért szerződéses viszonyban ő lett a könyvtár igazgatója. Dr. Dandea időközi bizottsági elnök most az érdekes múltú dr. Molnár Gábornak is felmondta a várossal kötött szerződését, azon a címen, hogy álláshalmozó, mert 30 évi fősolgabírói szolgálata után valamilyen nyugdíjat élvez.

Táblai hírek. Cluj. Saját tud. Haralambie Nicolesci szegényházi igazgató elgázolt egy katonát. A törvényszék 2500 lei pénzbüntetésre ítélte; az ítéletet a tábla helybenhagyta. — Tiplea Joan cojocnai lakos 1933 október 15-én egy fejével háthavágtta Nemes Sándort, akit hónapokig ápoltak az orvosok, amíg meg tudták menteni. A törvényszék kéthónapos bűntetését a tábla helybenhagyta. — Ross Eugen remetini lakos, váltót hamisított. A törvényszéken egy évet kapott, a táblán bűntetésére vonatkozólag a tanács tagjai között véleményeltérés volt, úgy hogy az ügyet ötös tanács fogja újra tárgyalni. — Dascal Zise helyi lakos órákat lopott. Hathónapos bűntetését a tábla helybenhagyta.

APOLLÓ MOZGÓ

Vasárnap, hétfő

Erős férfi gyenge nő

Szenzációs revü, tánc, sport, mutatványok.
 Főszerepben: MYRNA LOY és MAX BAER.
 Diakosnak engedélyezve. Németül beszélő film.

Matiné: olcsó helyárral, ugyanezen film.

3 órákor matinéhelyár.

HEYMAN SZINKÖR

Brigitte Helm, Hans Albers

ARANY

Ma d. e. 11-kor

olcsó matinén!

Az adók 63 százalékát fizették be Mures megyében. Targu-Mures. Saját tud. Dr. Tósa Gyula kerületi adóügyi felügyelő Mures megye és Targu-Mures adóügyeinek menetét felülvizsgálta és megállapította, hogy az előirányzott állami bevételek 65 százaléka folyt be az elmúlt évben. A pénzügyi tisztviselőkkel megbeszélést tartott, amely természetesen arra irányult, hogy a künnlevőségeket továbbra is erélyesen be kell hajtani.

Lezuhant a repülőgép, amely már körülrepülte a földet. Londonból jelentik: Wiley Post, a világhírű amerikai rekordrepülő pártatlan repülőteljesítményt kísérelt meg pénteken. Hét óra alatt akart eljutni az amerikai szárazföld felett a Csendes óceán partjától az Atlanti-óceán partvidékéig, átlag 12-14 ezer méter magasságban. Azt remélte, hogy a minimális légnyomás következtében 7-800 kilométeres órátlagot tud elérni. Gépe, amellyel a földet körülrepülte, különleges motort szerelt a sztratoszféra repülésre. Rekordkísérlete azonban nem sikerült. Egy órával a felszállás után kényszerleszállást kellett végeznie. Leszállás közben eltört a légcsavar s a gép erősen megrongálódott. A pilóta sértetlen maradt.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné!

Panait Istrati, az egykori kommunista író ony hazafias alakulat vezetésében. Cluj. Saját tud. A Cultul Patriei Egyesület helyi csoportja esztendőnkön este 9 órakor a „Cizmadiaszin”-evü épület áttermében vezetőségi értekezletet tartott, amelyre többek között hivatalosak voltak C. Dragu nyugalmazott hadosztályparancsnok, országos alelnök, továbbá Panait Istrati, a világszerte ismert román író is, aki még néhány évvel ezelőtt kommunistaszellemtől könyveket írt, de aztán kiábrándult és ma a fővárosban egy szélsőjobboldali lapot szerkeszt. A vendégeknek este 8 óra 10 perckor kellett volna megérkezniük. A rendőrség az esetleges kilengések elkerülése végett szigorú óvintézkedéseket fogantatott és megfelelő karhatalmi csoportok szállták meg a vasúti állomás különböző pontjait. A vonatból azonban csak Dragu tábornok és Stelescu volt képviselő szállt ki. Panait Istrati elmaradt. Az értekezleten résztvett a Maniu csoport egy embere is. Az értekezleten elhatározták, hogy március 3-án Clujon nagy gyűlést tartanak, amely alkalommal elhangzanak a programbeszédok is. A Cultul Patriei vezetősége kiáltványt intéz az ország lakosságához. Főleg a volt katonatisztek, frontarcosok és az egyetemi ifjúságot szeretnék bekapcsolni mozgalmukba.

Félméteres víz a szilágyásról országúton. Simleul-Silvaniei. Saját tud. A félméteres víz hód annyira megnövesztette a Crasna vizét, hogy a szabályozatlan, rendetlen medrű, kanyargós folyó a megye egyes részein kiöntött és ellepte az alacsonyabban fekvő helyeket. Bár az olvadás már jó pár napja tart, a Krasna jege nagyon sok helyen még mindig nem tört meg s így akadályokat képez a nagy víz lefolyásánál. Különösen a gátaknál és vízimalmoknál vannak nagy torlaszok. Félméteres víz borítja Simleul-Silvaniei és Perceiu között az országutat, ugyancsak Varsolt község közelében is több kilométeres utzakasz áll magas víz alatt, úgyhogy az autóbuszok Zălau és Simleul-Silvaniei között csak nagy nehezen tudnak közlekedni. Perceiu községben több ház áll víz alatt, amelyekből azonban már napokkal ezelőtt kiköltöztek.

*Egy univerzális szer a fájdalom ellen! Közlöm Önökkel, hogy a Togal-lal nagyon jó tapasztalataim vannak. Togalt reumás fájdalmak ellen használtam s el kell ismernem, hogy a fájdalom teljesen elmúlt. — Munkám után Togalt migrén (fejdegzsába) ellen szedni, itt sem maradt el a jó hatás, úgy hogy a Togal azóta állandóan kéznél van a háznál, mint univerzális gyógyszer mindentféle fájdalmak ellen s azért is alkalmazzuk szívesen, mert csodálatosképpen soha semmiféle mellékhatást nem vetünk észre, mint máskor más szereknél. Duschek Elza, Timişoara. — A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer reuma, köszvény, idegzsába és hátfajfájdalmak, álmatlanság, spanvelnatha és hüléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a húgysavat, baktériumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.

Egy állam, amely védekezik. Luxemburgból jelentik: A legutóbbi luxemburgi képviselőválasztások során a kommunisták is nyertek egy mandátumot, ami eddig soha nem történt. Luxemburg államtanácsa azonban nem volt hajlandó ezt minden további nélkül tudomásul venni, hanem komoly mérlegelés tárgyává tette, vajjon kommunista egyáltalán megválasztható-e képviselőnek. A mérlegelés eredménye nemleges lett. Indoklás: minden képviselőnek esküt kell tenni a luxemburgi alkotmányra. Kommunista képviselő jóhiszeműen ezt az esküt le nem teheti, mert a kommunista elvek hamlokegyenest ellenkeznek az alkotmánnyal. Következésképpen: kommunista Luxemburgban képviselő nem lehet.

Darabokra törtek egy márvány emléktáblát egy zsidó templomban. Simleul-Silvaniei. Saját tud. Pár héttel ezelőtt, hosszú tanácskozások és veszekedések után, a zsidó hitközség elhatározta, hogy a zsidó templom előcsarnokában márvány emléktáblát helyez el Brüll Károly emlékére, aki évtizedekig elnöke volt a hitközségnek. A tervnek nagy ellenzéke volt, de a többség győzött s a márványlapot pár nappal ezelőtt fel is avatták a zsinagóga előcsarnokában. Az elmúlt réggel a templomszolga a márványtáblát darabokra törve találta. Azt hiszik, hogy valaki azok közül törte össze, aki az ellenzők közé tartozott s ez irányban indult meg a nyomozás.

Súlyosan elítélt rendőr. Cluj. Saját tud. A tábla I. szekciója ma tárgyalta Mihai Gheorghe turdai közrendőr fellebbezését, akit gyilkossági kísérletért állítottak a bíróság elé. Mihai 1934. október 13-án éjjel, berugott állapotban állított be, szolgálata leteltével az őrszobára. Lefeküdt az ágyba, később azonban felkelt és szolgálati fegyverével lövöldözni kezdett. A szobában két másik rendőr tartózkodott, akiket szerencsére nem találtak el a golyók. Mihalt a törvényszék egyévi börtönrre ítélte. A vádlott megfelelően szegte az ítéletet, a tábla azonban helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Kay Francis, Ricardo Cortez Moszkvai leány
Kertész Mihály rendezése! CAP.TOL

Zsarolásért letartóztatták a Credinta nevű bucureşti lap főszerkesztőjét és két munkatársát. Bucureşti. Saját tud. Botrányos zsarolási ügy foglalkoztatja a főváros hírlapírói körét és közéletét. A hatóságok zsaroláson tetten érték Sandu Tudor hírlapírót, a Credinta című lap főszerkesztőjét. Tudor délután öt óra tájban lapja kiadóhivatali igazgatójával, Ioreciannal és szerkesztőjével egy társaságban megjelent a szövetségi bankok központjában, hogy learassa a lap egyik támadó hadjáratainak természetét. Tatos igazgató fogadta őket, akivel már előbb is tárgyaltak, hogy 200 ezer lei elelneben hajlandók állani a támadástól. Rövid alkudozás után 50 ezer lei „támogatási” összegben állapodtak meg, amikor azonban Talos igazgató megkezdte a bankjegyek lefizetését Sandu Tudor kezébe, előlépett az irodahelyiségben elrejtőzött Stanescu vizsgálóbíró egy rendőrtisztrel és több detektívvél és őrizetbe vette a Credinta (magyarul Hit) három vezető-embert, akik zsarolásra használtak fel a sajtó kritika-jogát. Sandu Tudor főszerkesztőt, valamint Iorecian kiadóhivatali igazgatót és Banu szerkesztőt letartóztatták. A három sajtóbetyár letartóztatását péntek este jóváhagyta az ilfovi törvényszék vádtanácsa s azonnal át is kísérték őket Vacarestibe. A fővárosi nagy lapok örömmel üdvözik ezt az eljárást, mert mint az Univerul is írja, az egyleles lapokkal egy sereg előképzettség nélküli és minden erkölcsi megfontolást nélkülöző zsaroló árasztotta el a sajtót, akikkel szemben a nyomközlésér védtelen.

*Étvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, belrekedésnél, emésztési renyhéségnél, anyagcserezavaroknál, esalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány számos úttörője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó s ezért az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél állandóan alkalmazható.

Hármas ikrek egy tízenötgyermekes családban. Timişoara. Saját tud. A közeli Parta községben Mihai János nevű állami alkalmazott már eddig is ismeretes volt soktagu családjáról. Felesége, akivel húsz éve él házasságban, eddig tízenöt gyermekkel ajándékozta meg, akik közül csak hárman haltak el. Úgyhogy tízenkét gyermek maradt a családban. A 38 éves asszony most egyszerre hármas ikreket hozott a világra: két fiút és egy leányt. Úgy az anya, mint pedig a három újszülött a legjobb egészségben van. Mihai János már két ízben volt ikergyermekük. Mihai János kijelentette, hogy ezzel érte meg élete legboldogabb napját. Érdekes, milyen szerény anyagiakkal képes a Mihai-házaspár a soktagu családot fenntartani. A családapa havi fizetése ezerkétszáz lei — volna, csakhogy nem mindig kapja meg azt az államtól. 1930-ról még tízezer leles követelése van az állammal szemben, majd máskor tízezer lei névértékű adóbt kapott egyhét elmaradt fizetése fejében. Ezekért a bonokért négyezer leit kapott, amikor eladta őket. Bab és krumpli a család főétele.

Francia területen letartóztattak egy német repülő. Strassburgból jelentik: Szombaton reggel Weissenburg közelében, francia területen egy német repülőgép szállt le. Geist pilóta kijelentette, hogy a nagy ködben eltévedt. A gépet lefoglalták, a pilótát pedig Strassburgba vitték, ahol átadták az ügyészségnek. Kihágás miatt mingyárt meg is büntették, mert olyan területen repült, ahol repülőgépeknek nem szabad járniuk.

A bíró árvál. Valea lui Mihai. Saját tud. Az itteni járásbírósa vezetője dr. Nikelsky Agoston törvényszéki bíró, 44 éves korában, tudóversében meghalt a múlt év, november 16-án. A lengyelzármaszás, bukovinai születésű bíró bécsi lányt vett feleségül, akivel Bécsben egyetemi hallgató korában ismerkedett meg. A 42 éves asszony férje apólsa közben szintén megkapta a tuberkulózist és férje halála után egyrészt betegsége miatt, másrészt, mert a nyugdíjat és a férje temetését segélyt nem tudta megkapni, Valea lui Mihaion maradt két leányával, a 13 éves Erikával és a 16 éves Elfridával. A szegény beteg asszony abban a reményben, hogy előbb-utóbb visszamenősen is megkapja a nyugdíjat, kölcsönökből tartotta fenn magát, de mielőtt a nyugdíj megérkezett volna, gégetuberkulózisban február 19-én, ő is meghalt. Temetéséről az ottani ügyvédi kar, a kereskedők s a társadalom jótékony hőlyvei gondoskodtak, akik egyelőre pártfogásukba vették a bíró apátlan-anjátlan két árváját is, akiknek jövőd sorsa, minthogy senkijük sincs, egyelőre szintén a jótékony hőlygek kezébe van letéve.

Jönnek a
Kozákok
Elő oroszok és orosz tancbetétek.

Tüzlők harca. Braşov. Saját tud. Harc tört ki az itteni hivatalos és az önkéntes tüzlők között. Tites Pál, a hivatalos városi tüzlőség parancsnoka bejelentette a város vezetőségének, hogy az önkéntes tüzlőség egy bankettől derűs hangulatban vonult ki egy nagyobb tüzlőshoz és segítség helyett még megnehezítette a hivatalosok munkáját. A városi tanács erre kimondta, hogy nem tartja kívánatosnak, hogy az önkéntes tüzlőség minden tüzhöz kivonuljon, vagyis csak akkor vonulhatnak ki, ha a hivatalos tüzlőség segítségül hívja őket. Az önkéntes tüzlők a határozatot megfellebbezték a cluj reviziós bizottsághoz.

Képzésközös egy városi köptárnak. Targu-Mures. Saját tud. Lapedatu kultuszminiszter értesítette a város tanácsát, hogy a városi köptár részére a kormány Grigorescu román klasztrikus festőművész egyik értékes képét ajándékozta.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZALLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A beiváros központjában).

100 modern kényelmes szoba. Líttek Hideg-meleg forróvíz. Központi fűtés. Az étterem és kávéházban minden este szalonszene.

Az Erzsébet-pincében eppinger rendszer. Menü 1.50 P.

SZABÓIMRE

Tudal donos

Egy ember és két pityóka

Irtá: Treján Leonárd

— Hogy mint érzi magát, Gáspár bá? Hogy mint van? — Így kérdeztem az öreg székhelytől. Már régen nem láttam. Régen nem találkoztunk és nem beszélgettünk.

Az öreg mélyen nézett rám a bozontos szürke szemöldökei alól. Az ilyen öregembernek annyira sokat mondanak a szeméi, hogy a hallgatása is kész beszéd. De én tudtam, hogy nem hiába néz engem, mert mondaní fog valamit és székhelyesen fog mondaní. Ugy is történt:

— Hát én úgy vágyok istálom, mind egy pityóka két zsákba...

Nem mondott többet, minnek is mondott volna?! Nem kell ilyenkor magyarázkodni. Aki akarja, az érte meg. Egy pityóka két zsákba! Hát ez sehogyan sincs jól. A pityóka zavarban, nagyon nagy kinban van. Melyik zsákba is tartozik? Még a pityókának is elég nagy baj ez, hát még az embernek, mikor úgy van, hogy sehogyan sincs...

De hagyjunk békét az embernek, maradjunk csak a pityókánál! Sokan azt sem tudják, hogy mi az a pityóka. Valószínűen gondolnak a pityókás emberre, akinek jó kedve van, mert többet szedett be a szeszből, mint kellett volna. Ilyenkor rózsaszínben látja a világot és holdvilágnál minden árnyéknak köszön. A templomtoronyot pedig ruhafogásnak nézi. Mások gondolnak a pityókára, mint fényes ezüstgombra. Pityopalattyra, melynek hangját pityókás korában szokta utánozni az ember. Ilyenkor szokták mondani, hogy úgy pityopalattyol, mint a jókedvű hajnal a virágos réten. Sok helyen pityopagnak nevezik a gyermekláncfűvet. Pityókával játszanak a székhely csemeték az utcá porában. Hallottam Pityu néven becézni fűcskát, lednykát... Pity, pity, pity... így pityeg nevelten korában a kicsi csírke...

De kérem: pityóka! Mi az a pityóka? Nálunk, kérem szépen Erdélyben: ez a krumppli, vagy burgonya nevel. Hogyan lesz a krumppliból, vagy burgonyából különösen székhelyhomban pityóka, azt én nem tudom megmondani. Nagypapánk és nagyanyáink is pityókának nevezték a pityókát és nagyon szerették a pityókát, jele az, hogy termelték és fogyasztották és hogy legszébb örökség fenn a hegyek között egy jó pityókás földecske volt. Dombi Kenyeres Gáspár bának is volt egy pityókás földecskeje. Más egyebe se igen volt. A felesége nem hozott a házhoz semmit, csak a rajtaválót. Gáspár bának az osztokodásnál csak az az egy pityókás föld jutott, de azt gondogatta, hogy a temetőben még ekkora sem jut. Szegény volt Gáspár bá az asszony hasonlólag, de azért nem volt soha semmi baj. Dombi Kenyeres Gáspár örökölt a pityókás földecske mellé egy csomó szerszámot. Gyulat, kézvonót, különböző fűrókat, fejszékét és ácsoló bándokot, harcsafűrészt és kicsi fűrészeket, még gyalupadot is. Fűró-faragó ezermester volt Gáspár bá. Nem volt az a szerszám, amelyiket ő meg nem csinált volna. Nem is volt ebben semmi baj. Sőt! Az egész faluban emiatt irvendett a legnagyobb tiszteletnek. Mindenki hozzáfordult, ha szüksége volt valamire, amit ő nem tudott megcsinálni. Gáspár bá nagyon csinosan megcsinálta. Ezért szerették is őt nagyon. No meg a pityóka miatt is. Kissé furcsa dolog. Mert ami igaz, az igaz. Ha Gáspár bá családi címert rajzoltatott volna, egészen biztos, hogy címerébe a pityóka belekerült volna.

Egy ember és két pityóka... Az ember Gáspár bá volt, a pityóka pedig Gáspár bá nemzeti eledele. Mert én azt százszor és ezer-szer tagadom, hogy a puliszka lett volna az ő nemzeti eledele. Meg is mondta sokszor, imígyen.

— Éjszen hogyhát a puliczka es jó, de csak úgy némejkor. Okosodni, hogy egy küsdég esze legyen az embernek, csakes a pityókától lehet...

Látni kellett Gáspár bá-t, mikor vacsorára az asszony eléje tette a két pityókát. Sokszor más egyéb is került melléje, mondjuk káposztalé, de ez csak sátoros ünnepeken vacsorára volt. Máskor csak a két pityóka, de milyen pityókák! Amilyen csak a felvidéken a hegyek házaiban. Ő kavicsos homokos pityókaföldi terem. Mi-

kor ott párolgott előtte a két kövér pityóka, akár sülve, akár főve és Gáspár bá fénylően sóvár szemekkel nézett rájuk, jobban eltelt gyönyörűséggel, mint akármelyik kirdybiró, az ő fényes asztala mellett.

Miért éppen két pityóka, és miért nem három pityóka? Ennek nagyon egyszerű és meg-ható a magyarázata. Gáspár bá a feleségével kettesben élte a legszebb házasságot. Ugy, ahogy az Uristen elrendezte a paradicsomban. Hogy a pityókát szerette-e jobban, mint a feleségét, azt én nem tudom biztosan, de sokszor gondolt gyermekre, mert ha a Mindenható adna, hát pityóka annak is jutna. Még eddig nem szaporodott a pityókafogyasztók száma Gáspár bák-nál és ő szent fogadást tett, hogy ameddig a házban az asszonnyal ketteskén vannak, addig két pityókánál többet soha meg nem eszik. Ezt megtartotta mindennap pontosan. Ahhoz senki-nék semmi köze, hogy a pityókák nagyobb faj-tából voltak, úgy tábornoki rangig. Kisebb rang-fokozatot nem is mert volna Gáspár bá elé tenni az asszony. A rangosabb pityókákat sze-rette inkább Gáspár bá, nemcsak azért, hogy kiadósabbak voltak, hanem azért is, mert a rangfokozat a kidúrodó görbületeken egészen jól meglátszott. Gáspár bá is a katonaságnál majdnem az őrmesterségig vitte. Ami rang, az rang! Ami sárzsi, az sárzsi! Még a pityókában is!

De hogy Gáspár bá két előkelőbb pityókát áhitott mindig, az abból is érthető, hogy nem volt utolsó ember a faluban. Sőt! Egyszer meq-vasztották bakternek is, de ő nem fogadta el. Inkább megypolgár és kisebb egyházi akart lenni. Ő húzta a második harangot, ő fújtatott előkelőbb ünnepeken a kántor úr mellett az or-gonánál. Amióta új orgona van és nem szíjjal húzva kell fújtatni, az új nagy fújtatonál a sok erőlködés miatt egyszer elszakadt a harisnyója szíjja. Más baj nem történt. Azután vékonyabb fajta kötéllel övezte körül a nadrágját. Minden-

disznóölésen ott volt és nála nélkül nem eshe-tett meg sem az ölés, sem a perzselés. A félba-jusztát a karácsonyi szent ünnepig rendszerint leperzsegette a disznókoppasztás misztikus lán-gjaival, de hamvazószerdái rendszerint utána-nótt a másoknak. Halottas házaknál rendszerint megjelent és a virrasztásnál ő vezette az imád-kozást. Szeszest italt nem fogadott el, de már mindenki tudta, hogy a két kövér pityóka kijár neki szolgálataiért. Minden búcsún megjelent és a somojói búcsún leginkább. Énekelt és imádkozott, mindenkinek jó példát mutatott. Imádságvezér, énekvezér volt Gáspár bá. Hang-ja ezer közül is kihallatszott. Lelke élő, eleven krisztusi hitte volt tele.

Nem volt Gáspár bának más hibája, csak az a két pityóka. Dehát Istenem, még az is hiba lehet? A plébános úr sokszor mondogatta, hogy kezdjen három pityóka rendszerhez. Gáspár bá hajthatatlan maradt. Valamelyik nagyobb ünnepen Gáspár bá is szentmisére ment. Szép nyári idő volt. Elvegyült ő is az orgona mellett a sok ember között. Ezúttal nem ő fújtatott. És amint ott térdelt az orgona mellett a padlón, valamelyik gonoszkodó fiatal legény két forró pityókát csúsztatott be az ujjasa zsebeibe. Egyi-ket jobb felől, másikat balfelől. Gáspár bá nem vette észre mindaddig, amíg a pityókák égetni kezdtek. Akkor hirtelen odanyult a bal és jobb zsebéhez és szörnyülködve tapogatta a két for-ró pityókát. Szent volt a hely, különben a kel-lemetlen két pityókát kicsapta volna az orgona falához. A meleget elszenvedte, de mise után megfeddette a helytelenkedő legényeket. A két pityóka híre elterjedt a faluban mindenütt. Ed-dig is sokat évődtek vele az emberek, most pe-dig megtoldották a nevét és lett belőle: Dombi Kenyeres Pityóka Gáspár. Aki pedig azt gon-dolta, hogy kényjelmellen ez a hosszú név, azt megnyugtatom, hogy ennél hosszabb is van a faluban. Mit szólnak ahhoz, mikor valakit így hívunk: Aroklevi Bokorszőkő Döngő Birtalan az alszegi Szilveszteré. Grófok, bárók, hercegek előneveit csak szemképrázva lehet kieszdeni a nyomdákban. A székhely pedig mind nemes em-ber... Ha más egyebe nincs is, de előneve van bőven és pityókája...

„All right, Father!”

Irtá: Petrus Klotz O. S. B.

„All right, Father!” — így felel az amerikai, amikor papja valami szívességet meg-köszön, — a maga kevésszavú, tömör beszé-dével, miközben mosolyogva rázza a kezét és megszorítja őszintén. Rövid szavak, — nagy cselekedetek.

Vége volt a háborúnak. A békebeli ember-séges érzések újból szóhoz kezdtek jutni. Az ember megint észrevette embertársát és a poli-tikát félretéve, gyógyítani kezdte a sebeket. Még Amerikában is, — amely pedig ellensé-günk volt, — virágbaszókent a segíteni akará-s készsége. Ennek a legnemesebb emberies-

ségnek meleg lavaszába küldött engem 1920 februárjában Piffel akkor bécsi biboros. Közép-nyugaton, — a keresztény Karitás virágos kertjében — kellett gyűjtenem az éhező bécsi gyermekek javára. Ott kellett leszednem a te-vékeny szeretet gyümölcseit.

Életem legszebb időszaka volt ez. Nagyon sokat kellett fáradoznom és mégis usztam a boldogságban. Szívesen gondolkodok vissza erre a gyűjtő körutamra, — habár a legőszintébb részvétél most a szívemben azok iránt a jó amerikai, főképpen középnugati farmerek iránt, — akiket azóta éppen olyan, vagy talán még nagyobb nyomor sújtott, mint akkoriban bennünk. Biztosra veszem azonban, hogy az amerikaiak a maguk szívósságával, izmos munkaképességükkel, kemény iskolákat kiállt alkalmazkodni tudásukkal, derűs, sportokban edzett kedélyükkel, — hamasoran újból felül-kerekednek — habár most még szenvednek a háboru utáni gazdasági összeomlás terhei alatt.

Eppen Középnugat gazdait sújtja most a gazdasági krízis, akik akkoriban a legtöbb lel-kesedéssel siettek segítségünkre.

Autón mentem egyik templomtól a má-sikig, ismertem a bécsiek helyzetét, beszede-tem az önkéntes adományokat és sajátkezűleg vittem a legközelebbi bankba, ahonnan Bécs-be utaltattam át az összeget. Öröm volt nézni, hogy hullottak a dollárok a gyűjtő kosaram-ba, — akár a jégeső. Sokszor már elfáradt a karom és ki kellett ürítenem a kosarat. A sú-lyos dollárbankók suhogva repültek az embe-rek feje fölött és pontosan beletaláltak a kosa-ramba. Még a vállamon keresztül is repültek dollárok.

— Halló, Father! — szólalt meg néha egy rekedi hang a hátam mögött, — ha nem vel-tam észre idejében a hosszúállú, kecskeszakái-

Templomberendezések
Templomfelszerelések
Kegyűrtárgyak
Reverendák, címádák
Papi öltönyök
Cinguius, Leó-gallér
Miseruhák Miseruhaanyagok

ECCLESIA rt.

Budapest, IV. Váci-utca 59.
 Tel. Aut. 84-0-46.

nál, gaszt-renyheség-tésnél és nc József belek mü-gyülemlt ny számo-enc József a ezért az kezelésénél

es család-Parta köz-alkalma-gu család-zasságban, meg, akik ty tizenkét res asszony a világra: mint pedig n van. Mi-ukük. Mihi-élete leg-rény anya-lagu esalá-etése ezer-ndig kap-izezer leles-majd más-pott egyéb-onokért et. Bab ér

ttak egy-jentik: közleiben, ép szállt nagy köd-pilótát pe-adták az urt meg is-ült, ahol

át tud. Az sky Ágos-n, tündőv-er 16-án. A ü bíró hé-n egyetemi A 42 éves megkapta gyrészt be-diját és a rakpni, Va-a 13 éves szegény be-ny előbb-nyugdíjat, mielőtt a kulózáiban éről az ot-társadalom k egyelőre n-nyátlan, minthogy ékony hól-

tek.

Harc tört-üzöltök kö-tüztőség-ötőségnek, ttről derűs-üzöltáshoz e a hivatá-re kimon-hogy az kivonuljon, a hivatá-önkentes-ék a cluji

rnak. Tar-szminiszter-rosi kép-mán klasz-mét ajándé-

LÓ

),

las öreg farmert. Majd nesztelenül hullottak a kosaramba az apróra hajtogatott tiz, husz és százdollárosok, közben fel-felcsillant egy-egy arany is.

Mind ez nagy boldogság volt és igen nagy hálát éreztem biborosom iránt, amiért éppen engem küldött Amerikába, az éhező bécsiek érdekében.

Sohasem láttam sötét, zord, morózus arcot, akik kényszerből és kelletlenül adakoztak volna, — csakis vidám, derűs tekintetekkel találkoztam. Olyan adakozók voltak ezek, amelyeket a jó Isten szeret. Néha a könny is ott csillogott a szemekben. Előzőleg elmondtam ugyanis, hogy Bécsben olyan eset is van, hogy egy krétavonal választ el egymástól két nagyszámú családot ugyanabban a szobában és hogy a kicsi gyermekeket pelenka helyett régi újságpapírba pakkolják az édesanyák.

A plébánosoknak is nagy örömről volt az a gyűjtés. Mindig megnézték, hogy elég tekintélyes összeg gyűlt-e össze és rendszeresen kikerétkítették, mielőtt a bankba vittem volna.

Néha a legrészletesebb versengés támadt az egyes plébániák között a karitásiban való méltó elsőbbségért. — Pedig az ottani egyházakozságnak nemcsak a templomról és plébániáról, hanem iskoláról, testvéróthorról, kórházról és szegények-házáról is gondoskodnak. Csakhogy itt van áldozatkészség és cselekvő hit! Eppen itt, az olyan sokat emlegetett üzletországnak a kellős közepén, — lengedez még az öskeresztény világ fűszeres levegője. Ha a pap megköszön valamit, csak azt feleli a középnyugati farmer:

— *All right, Father!* — Rendben van atyám! — és csodálatos nyugalommal, egykedvűséggel gyűjt a pipájára.

Hétköznapokon gyakran jártam házról-házra a plébánossal. Egy ízben késő este érkezünk egy kereskedőhöz. Az egész család ágyban volt már. Európában minden bizonyítlanul kidobtak volna „a papírba pólyált” bécsi gyermekekkel együtt. Itt azonban nem úgy történt! „*All right, Father!*” — s a házigazda kibújik az ágyból és a nadrágja zsebéből kivett egy elrojtosodott tízdolláros. Mikor átnyújtotta, melegen megszorította a kezemet.

Egy alkalommal egy bádofedelű kunyhóhoz értem. Olyan keserves nyomort láttam ott, hogy a legszivesebben én adtam volna valamit nekik. De hát nem szabad megsérteni a kunyhóban lakó jámbor családot, így nem kerülhettem ki őket. A férfi elővett a mellényzsebéből öt darab nikkell pénzdarabot. Egyet a feleségének adott, hátramaradt a gyermekek között, az ötödiket megtartotta magának. Ezuán gügyögve szól a legkisebb gyermekhez, akit az édesanyja még az ölében tartott:

— *Tommy! Add ezt oda a pap bácsinak, hogy vigye el a szegény gyermekeknek!*

Közben a kis kunyhó minden szögletéből a legszívárbab nyomor kandikált. Egyenként

TÉLI FALU

Gyűrődés, kicsi barnafolt
a nagy hófehér abroszon.
A fény — sápadt, beteg gyermek, —
ma egy tetőt se nyergelt meg:
bágyadtan néz az ablakon.

Mint nagybundás komondorok
gazdájukat, — a kis házak
úgy fogják körül a tornyot.
S míg messze orkán kavargó,
öbennük béke, alázat.

Az utcán végig szán szalad,
szól a csengő: s az ablakban,
a kiskapuban kíváncsi had,
kérdi egyik a másikat:
láttad, szép volt a menyasszony?

A kispatak be van fagyva,
síkos jegén gyermekesereg
hancúroz, örül a télnek.
A tetőn elhagyott fészkek
előtt csipogó verebek.

Üres a kiskert, dísztelen.
Mély álomban a rózsató.
Az ablakokon jégvirág,
csupasz ágakon zúzmárak,
— csipkés, csillogó szemfedő.

A göré itt-ott még tell,
körülfötte éhes varjak:
— egy-két szem még nékik is jut.
A szemétdombon néhány tyúk
nagy buzgalommal kapargat.

Az istállóból pára száll:
jóságához ment a gazda.
Az üres jászol megtelik —
büszkén mustrálja lovait
s vígan gondol a tavaszra.

Vígan gondol a tavaszra
a rideg téli kapunál.
A tavaszra, mely a kertben
egy kis hóvirág szemében
a hó alól már kukucskál.

SÁRKÓZY GERŐ.

hozzám került mind az öt nikkell pénzdarab. A legutolsót az apa adta, meleg tekintettel és olyan vidám „*All right, Father!*” — felelettel, hogy nekem égni kezdett a szemem tőle.

Máskor azt mondotta egy öreg farmer:
— Igen, az osztrákok, meg a németek
szintén segítettek egyszer rajtunk!

Erről én semmit sem tudtam, azért utána-jártam a dolognak. Evtizedekkel ezelőtt nagyméretű, sorozatos gyűjtések történtek nálunk a nyomorba jutott amerikaiak javára. Azok, akik akkor segítségben részesültek, — úgy látszik, ezt még ma sem felejtették el.

Egyetlen egy ízben kellett csalódnom. Már a bejáratot is kutya védte. Végül az ajtó keretében megjelent egy sötét alak és fekete bajusza alól mormolta:

— A németek előbb adják vissza a belga gyermekek szeméit és kezeit!

Az ajtó bevágódott, a kutya dühösen ugatott és én apostoli áldás nélkül mentem tovább, a szomszédház felé.

Tekintélyes ruha- és cipőrakományokat is kaptam. Egy férfi, — akárcsak valami fiók Szent Márton — esküvői öltönyét adta oda, egy asszony magassarku cipőjét, sálak, selyemruhák és más hasonlók érkeztek. Csupa szép, csinos holmi tarkállott a szemem előtt.

Főszállásom Minesotában, egy Benedekrendi zárdában volt. Az apát parancsára a szerzetesjelöltek egész zászlóalja csomagolta

óriási ládába a sok holmit. A középkor világa elevenedett fel ezzel a jelenettel és én szinte hallottam a kalapácsütések között a vidám, fiatal fekete ruhás szerzetes-jelöltek szive dobogását.

Amikor mindezt megköszöntem, megint csak azt a régi, szerény választ kaptam:

„*All right, Father!*”

Sok kedves, humoros dolog is akadt a ruhaneműek között. Sokszáz kabát közül az egyikben ez a cédula volt: „Aki ezt a kabátot megkapta, írjon nekem. Az édesanyámé volt.” Néha egész csinos pénzösszeget rejtettek el a ruhában. Tudok néhány esetet, hogy ebből a néhány sorból „áldásos” levelezés fejlődött ki későbbben.

Egyszer egészen különös dolog történt. Egy vasárnapon — szintén a benedekrendieknel — prédikálnom kellett, hogy gyűjtést is tarthassak.

— Kétezer dollár! — jósolta Lukács páter. Csütörtök volt. A péntekre virradó éjjel földig leégett az egész templom. Szegény Lukács páter! Szomoruan állottunk az üszkös romok előtt, majd Lukács páter, — a tettek embere — hirtelen megfordult.

— *All right!* — mondotta és együtt mentünk a püspökhöz. A püspök megértő és nemeslelkű ember volt. A plébánosa kérésére további gyűjtő-akcióhoz a székesegyházai bocsátotta rendelkezésemre. Azt hiszem, a gyűjtésem eredménye itt sem volt kisebb, annak ellenére, hogy az egyházközségnek most már új templomot is kellett építenie.

Egy vasárnap este — öt beszédet tartottam aznap, — éppen le akartam pihenni, mikor küldönc érkezett hozzám a női zárdából. Menjek át azonnal, ne mulasszam el az alkalmat, mert kétszáz asszony tart lelki gyűjtést és szeretnénk a bécsi gyermekekről hallani valamit.

— Hát jól! Megtartom aznap a hatodik prédikációmot is!

Gyorsan magamra kaptam a karintet, stólat és a templomba siettem. Megállottam a kétszáz asszony előtt és beszélni kezdtem:

„*Mélyen tisztelt hölgyeim!*...”

Na, mi az?... Egyetlen szót sem tudok kiejteni... Nem tudok beszélni... A torkomat elfojtja valami, minden forog körülöttem... szédülök. — jaj, mingyárt elesem...

Néhány asszony segítségül siet, de megelőzi őket a dominikánus páter, aki átkaol és elvezet a sekrestyébe. Leültetett egy székre, megnyedvesíti a homlokomat és a halántékomat. Rövid tanakodás után kimegy a templomba, néhány szivből jövő szót a zokogó asszonyoknak és összegyűjti helyettem az adományokat. Ez volt az egész uton legsikerültebb gyűjtésem. A páter ezekkel a szavakkal nyugtatta át az összeget:

— *All right, Father!* Bizonyára ez volt életének a legszebb és legeredményesebb prédikációja! Rövid és velős!

Hát rövidnek elég rövid volt! Mindössze három szóból állott. — Tartottam Minnesota Szent József tanulmányban este fél kilenckor

Ön

4¹/₂%-os 1934. évi országfejlesztési kölcsönkötvényének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

anélkül, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Készpénzfizetés nélkül,

csupán akölcsönkötvényről való visszatérési ellenében

életbiztosítást köthet

nálunk. Kérjen ezen teljesen újszerű módozatról sürgősen díjmentes és kötelezettség nélküli tájékoztatót a

PHÖNIX Életbiztosító Társaságtól.

Vezérügynökség Oradeán:
Str. Gen. Mosoiu 2.

Telefon: 7-57. sz.

A magyar arisztokrácia regénye

Írta: **Possonyi László**

(Gróf Bánffy Miklós: **Megszámláltattál...**)

A könyv címe öszövétségién zord erkölcsi ítéletet ígér. Annál nagyobb érdeklődéssel fogunk tehát olvasásába, mert tudjuk, hogy a háborúelőtti Magyarországról és a háborúelőtti arisztokráciáról szól benne egy szemtanú, aki ott volt a kulisszák mögött, sőt a legelrejtettebb és legbensőbb kulisszák mozgatói között is sokszor. És még érdekesebb, hogy — mint a már nemrég megjelent Emlékezéseinek is — itt sem bujt a szerző *Kisbán* Miklós álnévén bátyja mögé. Nem Kisbán Miklós írta ezt a regényt az álnév mindig egy kissé dilettantizmust sejtető álarc mögül, hanem gróf *Bánffy Miklós*, a magyar arisztokrácia egyik szellemileg is vezető tagja, aki visszajött Erdélybe s ma sokkal szabadabban nyilváníthatja véleményét sok dologban, ami metsző kritika a saját osztályával szemben.

A „*Megszámláltattál*” nem regény, hanem inkább regényes korrajz, vagy egy nyolcadfél-száz oldalra felduzzasztott novella inkább, ha irodalmi keretekbe akarnák préselni. S ebben a grandiózus novellában a terjedelemez mért milliórajzok, zsánerfestések és kortörténeti emlékeztetések találhatók. Bánffy könyvének igazi értéke s méginkább érdekessége abban a felhalmozott kortörténeti anyagban van, amit a szemtanúság, akkora elevenségével ír meg a szerző, mint ahogy a possonyi diéta jurátusai levelezték meg haza a reformkor eseményeit. Nemkülönbön hatalmas tabló az, ami Bánffy rendelkezésére állt, csak hogy nem egy felemelkedő, hanem egy süllyedő kor leheli felénk lelkét ebből a két súlyos kötetből. Egy szemtanú és őszinteségekben igazán elismerendő szemtanú írja itt meg a századforduló Magyarországnak és Erdélyének arisztokratikus életét, a

és mezősegi bálakat, a pesti kaszinó és lövésversenyeket, a dunántúli hercegi család őszi vadászatait, a kártyacsatákat és mindezek mellett, — mint gyengén szívárgó eret az élvezetekre beállított világ sivatagjában — a politikai harcok elhalóira jelentéktelenedett viharait, *Tiszát*, *Andrássyt*, *Kristóffy*t és *Fejérváry*t, tulipán-, vezényszó-, és kardbojz-mozgalmakat. *Bánffy*, mint későn ebredt próféta, egyben legalább teljesíti most utólag a prófétikus kötelességet: szemmeláthatólag teljes őszinteséggel festi életményeit, hogy legalább ezzel tegyen szolgálatot a beteg mult felszámolásának. Mégis szomorúsággal kell látnunk, mennyire függvénye tudott lenni korának, mennyire nem haladta azt meg sem erkölcsi, sem politikai belátásban, mily könnyen ragadta őt is magával a korszellem s ha ellene felébredt is benne valami ellenkezés, mennyire nem tudott ennek hangot adni az uralkodó áramlatokkal szemben. S míg most felszámolja regényében ezt a kort, mennyire magán viseli még ma is sokszor annak mentalitását. Ez a belső küzdelem, ami nem végződik az író győzelmével, jelenti a legbensőbb tragikumot számunkra ebben a könyvben. A politikai élet tükré, amit élénk állít ebből a korból, rendkívül töredezett és homályos. A nagy egyéniségek sem jó, sem rossz vonatkozásaikban nem lépnek elénk. Tiszta is csak egy ügyetlen hűb és a többieknek, akik ma már még jobban elsüllyedtek egy lezárt kor homályában, igazán csak az árnyéka kísért csigolyátlanul és megfoghatatlanul. Pedig az erdélyi magyarság szeretett volna többet is megtudni arról a korról, amely részben elindította mai sorsát. Aki nem élt ebben a korban, akinek nincsenek személyes elményei róla, az ebből a rajzból bizony nem fog világosabban látni. Vagy talán Bánffy is negatívumokkal akar dolgozni, mint ahogy erkölcsi tere is úgy felel meg a „*Megszámláltattál*...” számonkérésének, hogy egyszerűen és dicsérendő őszinteséggel feltárja egy erkölcsi eszméktől, kötelességektől és vállalni merő hivatásértől, felelőtlenségtől és tehetetlen sodródását. Azért szeretettük volna látni *Tiszát*, *Andrássyt*, *Apponyit* élénkebb és élőbb színekben, mert

őbelőlük megéreztük volna a sokban talán hibázó, de mégis heroikus kötelességvállalás tragikus harcosságait.

A társaséletről pompásan eleven képet tud festeni Bánffy, bármily lehangoló is sokszor ez az elevenség, ami az ő beállításában helyet kapó arisztokratikus életet jellemezte. Korrajzából azonban csak az üres szalmacséplésszerű hangzait érezzük ki a politikának és lehet, hogy ez Bánffy ítélete a korról és a kiegyezés utáni Magyarországnak politikai életéről. Mint erdélyi, mint másfajta és nyomasztóbb realitásokhoz szoktatott szem, lehet, hogy *ma már* így látja a dolgokat. És ha keveseket is, de egy ma már minden magyar nyelvtérületen felébredt szellemi elit ezzel a homeopata orvossággal gyógyíthat is, mikor a beteg nedveket irodalmi fiolákba gyűjti és megegyeszer társadalmunk szervezetébe csepegteti azokat a mérgeket, amiktől egyszer már majdnem egészen elpusztultunk. De a nagyobb tömegeknek, a hitre, bizakodásra, történelmi pozitív okulásra vágyó embereknek jóformán semmit sem ad abból a katarzisan megfürdetett nemes optimizmusból, jó ösztönöket sugárzó bizalomból, amik ma Kós Károly „Országépítő”-jéből és Makkai tatárjáráskorabeli regényéből olyan gyógyítóan sugároznak szét minden magyar lelkébe. Bánffy Miklós regénye negatív ítéletében, a hibák egyszerű regisztrálásában és kiábrándult eszmévilágában is arisztokratikus, kevéssé szociális és kollektív alkotás. Emlékirat, kordokumen-

tum, fanyar-keserű irodalmi csemege inkább, ami azoknak való, akik mással főlösen táplálkozva megkínávják ezt a különös, maró és sokszor nem egészséges folyadékot. Azoknak gyomrában van mit feldolgozzon az erdélyi irodalom eme fanyar és közömbösítő ürmöse.

A regénynek két „*Ich-Roman*”-szerű alakja is van, akikben Bánffy életrajzának egyes vonatkozásait látjuk megtestesítve. Dicséretére válik, hogy ezekkel szemben épp ilyen kegyeletlenül gyakorolja kritikáját, azaz őszinteséget, ami önára — úgy látszik — a kritikai helytállást jelenti. Az egyik gróf *Abády* Bálint, az erdélyi képviselő és politikus, a másik gróf *Gyerőffy* László, a zenész és társadalmi vívőr. Bennük legtöbbször a „*L'art pour l'art*” felelőtlenségű kor aggálytalan típusai személyesítődnek meg. A regényszerű korrajzba komponált mese érdekességét pedig az ő szerelmi életüknek kalandos viszontagságai szolgáltatják. Ez a két szerelem az a két novella, ami köré a regény óriási anyaga felsorakozik.

Abády Bálint gróf *Uzdy* Pál feleségébe szerelmes. *Adrienne* kedve ellenére ment hozzá ehhez a kellemetlen emberhez, aki mint valami lélektelen tárgyat, vagy eszközt birtokolja s aki mellett az asszony nem ismerte meg a szerelmet. Erre a szerelemre kell Abádynak megtanítania *Uzdynét* s mivel az asszony nem akarja megcsalni az urát, ez a vívódás nyolcadfél-száz oldalon tart, míg a regény kulminációs pontjaképpen ez a házasságtörés mégis bekövetkezik. Ez a regénytechnika, a kielégítetlen vágyak végéig fokozásának vájkáló kitergetése és egy mesterséges feszültség beiktatása *Erdős Renének* is sajátja a műfaj irodalmibb képviselőinek sorából. Bánffytól, aki megérte a Magyarországot összeomlását s aki a „*Megszámláltattál*...”-t regénye címlapjára írta, azt várhattuk volna, hogy ez a rész csak korfeszítő epizód legyen, mert tagadhatatlanul nagyon jellemző a kor gondolkodásmódjára. De hogy az

VASKO JÁNOS ÉS KEDVES CSALÁDJA

Zsellőz. Legtöbbször „munkanélküli”.
A munkát ő nem kerüli,
de nincs. Nincs. Nincs. Ki tudja mért.
Vaskó csak vár. Semmit sem ért.

Kivárja a nyarat,
akár a madarak,
s akkor, talán! képét arat.

Talán!
Ez a terítő asztalán
s feje alatt a párna.
Igy álmodik, ki szebb jövőre vár ma.

A felesége mosni jár.
A lág, a lág komisz, sivar:
kimarja mások szennyest,
de a szívből is a Mését.
Azért ő gyakran gyónni megy,
hogy töltsé meg az égi kegy
a csöpp akkumulátort:
szívét
és villanyozza hősivé,
mint annyi bátort
és ne legyen süket a lélek-rádió.
A Végtelenből hangot fegni jól!

Van náluk most kilenc gyerek,
de megesküdni nem merek,
ő maga sem biztos tudója:
hozzájuk mindig útban van a gólya.

A gyermekek épsége nagy:
nem fogja hő, nem fogja fagy,
sem vörheny hogyha tizedel.
Gyomruknaq nincs rossz eledel!

Vágyuk nem játék, csinnytevés!
Egyetlen álmuk: az evés,
de itt mindig, minden kevés,
ezért ott vannak mindenütt,
hol sejtik a bőség-derűt:
cséplésnél ők a peyvahordók,

szüretkor puttonyoznak, hordót
gurítanak, pincén nyitnak ajtót,
urak vadásznak: ők a hajtók.

Karácsony táján felruház néhányat
Szent Antal, ám oly sok bukfenecet hánynak
s a pálcá rajtuk oly sokszor porol,
hogy a ruhának nincs sok látszata
rajtuk s pótlék gyanánt hozzájuk vándorol,
urak használt ruházata,
jól megkopottan
és elszabottan
de nekik ez fagy ellen kell csupán.
Igy némelyik
lábán kimustrált úri lakktopán,
másan kígyóbőr félcipőcske kérkedik.

Egyszerre hat jár iskolába,
azaz csak járna, mert hlába
fenyíték, bot, bíról intés,
ez csak borsóval falrahintés,
mert karjuk kenyeret keres:
ki pesztra, ki a kézi-szekeres
zsidónál a szódás fiu.
S mikor minden intés hlu
s a mulasztottakat
bírónak adják: ott mindég akad
három-négy Vaskó büntetendő:
kemény pénzbiráság fizetendő,
„vagy leülendő!”

S apjuk, mert munkanélküli,
az egész telet leüli,
bürtönben, mert hol tíz napot kapott
az Erzséért, hol meg tizenhatot
Palkóért és így lassan-lassan leapad
a tól.
Igy él náink Vaskó s megél.

Sok Vaskó él a Földön, várják a Nyarat
a Józustól megígért nagy Nyarat,
midőn Isten jószágából arat
minőenki, mint a madarak!

MÉCS LÁSZLÓ

egész regény gerincét ezzel a meglehetősen olcsó és sablonos szerelmi párviadallal töltse ki és hogy könyvének a végén Velencében az egymásratalálás harmonizálásában és mámorában brónjon ki a regény sokezernyi problémától fűtött és felajzott tüze, azt mégis csalódással fogadjuk.

Gyerőffy László, a másik főhős, egy Kollonich hercegekisasszonyba szerelmes, egy okos, tiszta, nem mindennapi lányba, aki a legszimpatikusabb s talán az egyedüli tiszta valaki ebben a regényben, ahol kevés emberről hallunk valami jót. Gyerőffynek csak kártyaszenvédélyéről kellene lemondania, hogy a lányt elnyerhesse s bár erre ígéretet is tesz, újra elsodródik a kártyacsaták éjszakáiba, amíg már-már egy szép asszony kitarítottjává süllyed kártyaadóságai miatt. De ez a Gyerőffy végre ráébred arra, hogy hova süllyedt, hazajön Erdélybe, ahol csak egy elzálogított birtok és egy üres kastély vár rá. Van egy jelenete itt a regénynek, ahol egy másik kitarított férfival találkozik, s ahol cinikusan és részegen a nálánál sokkal alantabb állónak azt magyarázza, hogy ők milyen egyformák. Ez igazi írői trouvaille, elevenségében és mélységében szinte színpadra kívánkozik. Ha ezek a magáraeszmélések ismétlődni tudtak volna a Bánffy regényében, ma másképp lehetne beszámolni róla.

A regény az erkölcsi ítéletmondás igényével indult, de Bánffy legtöbbször nem tud és nem is akar választ adni a felöltött kérdésekre. Tökéletesen idegen „l'art pour l'art” egyénisége előtt minden lelkeség és magasabb megfontolás, csak a szinte pantheista természet szeretet tudja néha áttörni nála a pozitívista szemlélet körfalait. Egy multszázadbeli, rideg materializmus szemzőgéből nézi a világot s ilyeneket ír le: Bálintban...”, ennél a gondolatnál hirtelen borzasztó gyűlölet támadt fel Uzdy Pál iránt. Ugy érezte, hogy az az ő asszonyát megfosztotta az élet egyetlen gyönyörétől (a szerelemtől), attól az egyetlen örömtől, amit a gonosz istenek adtak az embernek! Egy szépségimádó kor vallásában is eklektikus s a görög-római mitológiába visszakalandozó dilettantizmusát idézik elénk ezek a sorok. Csodáljuk, hogy ilyen ma még egy nagy intellektus le tud írni, ha csak elnézésből is.

A könyv legnagyobb érdekessége és értéke mégis az, hogy Bánffy, ha sok hibás tételt, meghaladott erkölcsi felfogást hirdet is, mégis őszinte. Könyve sokhelyütt gyónásszerű. Habár az őszinteség sem minden és mögötte még sok tévedés rejtőzhet, amit valószínűleg nem is tudatosan követett el a szerző. A „Még számíltattál...” korképe grandiózusan lehangoló, ténylegesen is egy vesztébe rohanó ország korképletét sugározza, de éppen az a baja, hogy a jót alig veszi észre, ami mindig, mindenütt megtalálható a mélyebben néző szemnek. Ez a könyv őszinteségében is sokszor torzkép és egyoldalú. Ebben az arisztokráciában mégis voltak

VÁZLAT

Csend. Nincs semmi zaj.
Lillászöld a víz
s egy pár arany fa
a parton.

Mingyárt vége, jaj!
fölbred a víz
és az arany fa
a parton:

Fehér hajó jön
fekete füsttel
s minden fut, riad
a parton;

egy úr átköszönt
s a nap leesett,
barna este lett
a parton.

MÉSZAROS JÁNOS.

Batthyány Strattman Lászlók, Zichy Nándorok, Apponiak s mert korrajzról van szó és nem egy Szabó Dezső-féle persziflázsról csupán, méltán kereshetjük legalább a nyomukat Bánffy tükrében is. De még hozzájuk hasonló egyéniségek nyomait sem találjuk s ha a Bánffy szuggerációja alá kerülünk, szinte el sem hisszük már, hogy ugyanakkor éltek, amikor az itt felsorakozó típusok a kártya, a szerelmi kalandok, a párbajok és vadászatok bajnokai. Bánffy nem ismer ilyenfajta embereket, ismeretlen előtte a lelkiileg is arisztokratikus, többnyire katolikus mágnástípus. Az ő száraz, szikár, csak földi síkokban gondolkozó mentalitásából hiányzik a keresztény transzcendentalitás, a vallási hajlam és a magasabb lelkeség. A panteizmusig, a természet csodálatáig és néha a faji szolidaritás nagy törvényéig tud csak eljutni. Bánffynak nincs is közössége hát egy lelkibb és igazibb mágnástípussal, amely ha számban nagyon kicsiny és szinte kivételes is volt inkább, de mégis felemelte arisztokráciánkat arról a félelmetesen üres és alacsonyrendű szintre, ahova Bánffy mindenestől predestinálja ezt az osztályt, szinte megtagadva tőle minden kollektívebb emberieséget.

Bánffy lepergette előttünk multbatekintő színjátékát és mutatott egy tükörképet, aminek fényében szinte érthetővé válik mai mélyreessétségünk. Talán ő is ezt az egészséges felháborodást és megdöbbenést akarta s mi is várjuk azt a reakciót, amit ennek a könyvnek benyomásai minden éperzékű emberben kiváltanak: hivatásratalálást a lelkiekben, a magasabb célokban és a szociális ösztönű kötelességekben s mennél élesebb szembekanyarodást azzal az árral, ami Bánffy könyvében iszapos sárgán kavargó s ami eddig körülöttünk mindent a mélységbe kavart.

Az első háromtengelyes gőzzel hajtott teherkocsi.

A német ipar függetleníteni akarja magát a külföldi üzemanyagaitól. E célból eredményes kísérleteket folytattak a háromtengelyű, gőzzel hajtott teherkocsival, amelynek a vezető ülés mögött levő gőzkazánját barnsólajjal fűtik. Ezt az olajat Németországban állítják elő és így nem szorulnak többé a külföldi benzinek, olajok és egyéb üzemanyagokra.

Milyen hadvezér volt Hötzendorfi Konrád?

A „Neues Wiener Journal” legutóbbi számának egyike részleteket közöl Lloyd George háborús emlékirataiból. Többek között azt a részletet is, amely Hötzendorfi Konrád hadvezéri képességeiről mond ítéletet. Ilyeneket olvasunk többek között: „A nagy osztrák hadvezér a legtehetségesebb stratégák egyik volt. Illetékes kritikusként hallottam és olvastam: Hötzendorfi Konrád a világháború első hadvezére”. Lloyd George megemlékezésében különösen Konrád olaszországi haditerveivel foglalkozik, amelyek célja tudvalevően az volt, hogy Olaszországra mért döntő csapás által a monarchia déli hadszínterét végképpen tehermentesítse. — „Konrádnak ez a terve a legpompásabb volt — írja Lloyd George — és 1916 elején feltétlenül keresztülvihető, mert akkor a szövetségesek semmi esetre sem voltak abban a helyzetben, hogy Olaszországon segítsenek. Ha Németország akkor enged Konrád sürgetésének és legalább néhány divíziót és nehéztüzérséget boesát az olasz fronton rendelkezésére, sok minden egész másképpen tétetett volna ki.

Az Erdélyi Lapok harmadik nagy társasutazása

RÓMÁBA

Utirány: Oradea-Budapest-Trieszt-Velence-Firenze-Róma.

Részvételi díj személyenként: 4650 lei.
Közép- és felsőiskolai tanulók és tanulóleányok részére csak 4300 lei.

Pontos indulás 1935 április 23-án Oradeáról.

Az utazás időtartama 8 nap. Római tartózkodás 5 nap.

Mi foglaltatik a fenti összegben? 1. Oradeától—Rómáig és vissza gyorsvonat III. o. vasúti költség. 2. Rómában 5 nap teljes ellátás a Citta del Vaticano területén fekvő Sancia Marta szeretetházban. Napi háromszor hó étkezés; reggelire kávé és sütemény, ebéd és vacsora; előétel vagy leves, sült különböző körítéssel, sajt vagy gyümölcs, ezenkívül minden étkezéshez negyedliter bor. Elszállásolás: 3, 4 és többágyas szobákban. 3. Belépőjegyek a vatikáni múzeumokba. 4. Az utasok és csomagjainak beszállítása a szállás helyére és vissza az állomáshoz, villamosokon. 5. Szakszerű vezetés Róma összes látnivalóhoz. 6. Az összes vízumok. 7. Menetközben vacsora Budapesten.

Akik szállodai elszállásolást igényelnek, külön szobákban, azok 750 lejtel többet fizetnek. A II. o. utazók vasúti többletköltsége 1850 lei.

Külön kirándulás: Nápolyba és Pompejibe; ennek többletköltsége: 1250 lei.

Más kirándulás tehető: Ostiába, Tivoliába vagy Castel-Gandolfoba. Ezen külön kirándulás egyikének külön költsége körülbelül 15–20 lirába kerül, amely összeg Rómában, a kirándulás előtt lesz fizetendő.

Jelentkezéskor a részvételi díj egyharmadrésze, vagyis 1550 lei előre fizetendő.

A részvételi díj teljes összegének lefizetési határideje

1935 április 5.

Egyéni utlevél szükséges, amely novembertől később meghatározandó időpontig beküldendő.

Jelentkezőket csak korlátolt számban veszünk fel, ezért csatlakozási szándékát idejében jelentse be mindenképpen.

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál utazási osztályunk.

Gil Robles...

Írta:
Meszlényi Sándor
(Madrid)

Az újraéledő katolikus Spanyolország lelke. Neve itt fogalom. Gil Robles! Az öntudatos, biztostekintetű vezér, de nem a napipolitika infantilis szócátáinak bajnoka. Nem a nagyszájú népvészér. Nem lenge egyéniség, akit holmi konjunktúra sodort a felszínre. Nem élelmes politikus, aki kiszimatolva a katolicizmusnak mindinkább szembetűnő történelmi erejét és óriási hivatását, meggyőződés nélkül áll az eszme szolgálatába.

Kevés embert láttam, akit annyira belső meggyőződése mozgathat, mint Gil Roblest. Óriási átfogó koncepciói minden kicsinyes szempont fölé lendítik. Célkitűzésében a katolikus eszme diadala szerepel, mint egyedül irányító szempont. S azt oly meglepő következetességgel vezeti végig, hogy önkénytelenül is napi szentáldozásaira gondolunk, ahonnan kell, hogy a lelkébe szívárognon az a tiszta természetfölöttiség és szívós kitartás.

A meggyőződés hőse

Egész külső megjelenésén valami bizalmatlantól nyugodtság ömlik el, mely tüzes lelkesedéssé nő, ha beszédet tart. Általában Spanyolország egyik legjobb szónokának tartják, aki nem frázisokkal táplálkozik, hanem mindig lelke legmélyéből merít. Gil Roblest hallgatva megérzi az ember, hogy valóban mi az, amikor a szónok egész meggyőződéséből merít, amikor feszülő belső energiái kényszerítő erővel árasztják el a hallgatóságot.

Elete, kibontakozása nagystílusú és modern. Én előttem mindig a felgyülemlett erők s a kintartás emberének benyomását kelti. A kongregációból nőtt ki. P. Ayala madridi egyetemi kongregációjából, ahol öntudatosan készültek az ország katolikus reneszánszára. Ahol már a világháború előtt és alatt kijelölték, hogy kinek mily munkakörben kell majd vezető pozícióig jutnia. Gil Roblest először az egyetemi katedrara jelölték, mert ott volt a szabadkőművesek frontja a leggyengébb. Hogy mennyire következetesen dolgozott, mutatja az akkor még csak huszonegy éves Gil Robles egyetemi tanárrá való megválasztása is. 1922-ben történt. Ő is a pályázók között volt. Itt ugyanis nyilvános gyűlésen a tanárikar szavazással választja az új professzorokat. Előre elhatározták, hogy azt a veszedelmes fiatalembert semmiképp sem választják maguk közé, de az összeesőditett egyetemi fiatalok az egész gyűlés ideje alatt olyan hangosan és fenyegetően, állandó kiabálással követelték Gil Robles megválasztását, hogy kénytelenek voltak reá szavazni.

Ekkor már tevékeny részt vett a kongregáció „különítményének”, az úgynevezett propagandistáknak munkájában. Járta a vidéki városokat, ahol felvilágosító előadásokat tartott. Előzőleg hatodmagával megszervezte a Katolikus Tanulóiifjúság Egyesületét. Alakuló gyűlésekre fél Madridot összehozták s ezek a még úgyszólván gyerekek oly lelkesedéssel ragadták az óriási tömeget, hogy az Madrid utcáin valóóságos tüntetéssel hömpölygött végig, követelve az egyetem katolikus szellemének feltámasztását. Kizárólag az ekkor megalakult ifjúsági egyesületnek köszönhető, hogy azóta az egyetemen a katolikus irány is szóhoz jutott.

A társadalom-reform vezére

Gil Robles kiváló élelétását mutatja, hogy azon kevesek közé tartozott, akik világosan belátták a spanyol szociális és politikai viszonyok mélyébe s fölkedtek annak megdöbbentő hiányait. A munkásság teljes szervezhetősége, a növekvő kommunista és egyházellenes hangulat, a liberális államvezérek értéktelensége s az a vak politika, mely a tekintély nélküli királyság haldokló fénye mellett nem látta a munkásság jogos elkeseredését s egyetlen szükséges problémáit... Reform felülről nem jöhetett. Az egyház is főleg a körmenetek megrendezése s képek korszorúzása körül szorgoskodott. Reform csak alulról indulhatott ki. De azt szervezni kellett. Ezért fogott hozzá Gil Robles a keresztény szociális szervezetek kiépítéséhez.

Meglepetésszerűen, szinte rátörték a vidékre. Az ország területét ma már közt felosztva s városról-városra menve, előadásokat tartottak a *Rerum novarum* szelleméről, a munkásság jogairól, a nagy keresztény szociális igazságokról. Mindenütt robbanó lelkesedéssel fogadták őket. Tömegek léptek be a Keresztény Munkás Egyesületbe s a munkásság mint patrónusát üdvözölte az Egyházat, melynek fiai, ime, a katolicizmus nevében követelnek számukra emberibb megélhetést. Három rövid hónap alatt 40.000 lett a tagok száma. Mindenki, de főleg a munkásság, reménykedve nézett a jövő elé.

De csak három hónapig! Ekkor váratlanul, mindenkit megdöbbentve jött a püspöki kar leltől rendelete. A mozgalom egyik legfőbb irányítóját, P. Ayalát, előljárói kénytelenek voltak más vidékre, más munkakörre rendelni. Az egész megmozdulás összeroppant. A munkásság egyház iránti lelkesedését féktelen düh váltotta fel. Agitátorok lepték el a vidéket, akik kihasználva az alkalmat, az egyházat, mint a kapitalizmus védőjét s a munkásság ellenségét állították a tömegek elé. Ezek az események sokat megmagyaráznak a spanyol egyházműködésével kapcsolatban. Ma már közismert tény, hogy a király gyakorolt nyomást a püspöki karra, ő maga pedig a spanyol nagytőkésék befolyása alatt állt.

Gil Robles előtt azonban a végső cél lebegett: szociális reform és gyökeresen keresztény politika. Rugalmasan, semmi időt sem vesztelve, politikai szervezésbe kezdett s rövidesen életre hívta a Néppártot. A kezdeményezés sokat ígért, már sikerült is némi eredményeket elérni, mikor néhány hónap múlva Primo de Rivera diktatúrája minden pártot elsepert.

Gil Robles ismét egyedül maradt. Látszólag teljesen visszavonult a politikától s majdnem hat évig Európában s az Újvilágban utazgatott, mindenütt tanulmányozva a katolikus szervezkedést.

A király bukása s a véres forradalom után elszánt erővel fogott újból az építő munkához. Ismét pártot szervez, melynek roppant tekintélyével oly szerepet biztosít, hogy ma már tulajdonképpen ő a helyzet ura. Célja, az ország alkotmányának átszervezése teljesen a Quadragesimo anno szellemében, érdekképviselői alapon.

Budapesti színházi levél

Írta:
de Lélce János

Móra Ferenc: Ének a búzamezőkről

Színpadra alkalmazták: Góth Sándor és Relle Pál

Február 10-én volt esztendeje annak, hogy Móra Ferenc, a szegedköznyéki tanyavilág melegszívű vándora, a föld és földművelő nép szerelme, a nagy mesemondó és kipáló költő — meghalt. Gárdonyi, Tömörkény és Móricz Zsigmond mellett ő volt egyik legjobb ismerője a paraszti léleknek; de talán mindhármuknál jobban, mélyebben, bensőségesebben szerette ezt a sok viszontagságnak kitett, nagyon elhagyatott, kérgestenyű — szelid-lelkű népet. Szabadidejének legnagyobb részét a legszivesebben közöttük töltötte. Bejárta tanyáikat, megnézte lakásaikat; közéjük telepedett; hallgatta meséiket és vallásos történeteiket. Sokszor hetekig a vendéglük volt. Sok gyönyörű elbeszélés, vers és regény köszöni létét ennek az érdeklődésnek s ennek a meleg szeretetnek. A sok között a legszebb mégis és mint regény a legtökéletesebb az, amelyikből Góth Sándor és Relle Pál színdarabjukat írták: „Ének a búzamezőkről”.

„Ének a búzamezőkről...” Milyen szép, költői és megígéző már a cím maga is! Ének... Istenhez emelkedés a földről: a gondok, bánók, gyötrelmek és lázadások fekete barázdáiból...

Rókus és Ferencet elsodorja a háború forgószéke. A végtelen tatárpusztákban raboskodnak mind a ketten. Itthon ezalatt a két asszony nem egyforma szívvel várja haza az urát. Rókus felesége, Rozsi — asszonyi tisztaságának s anyai szent jóságának teljes díszében, lelkileg mindig felette lebegve a test és világ csábításainak — fogadja a szomorúbbnál-szomorúbb híreket ura hűtlenségéről, betegségéről, és haláláról. Piros, a Ferenc felesége, nem bírja viselni a kényszerű övezgyesség keresztjét. Hamarosan bűnös módon vigasztalódik. Akárcsak kint, idegenben a két fogoly, Ferenc töretlen hűséggel készül hazatérni hitveséhez; Rókus elveszti magát. Erőt vesz rajta a feledés s a hosszú távollét veszedelme. Együtt indulnak haza mégis. Hónapokig bolyonganak a végtelen orosz pusztákban. Elfogy az eleségük. Napi járőföldre nincs ember a közelben. Az éhenhalás réme fagyasztja, kinozza, tördeli lelküket. Az utolsó falat kenyérről élet-halál harcot vívnak egymással. Itt is Rókus mutatkozik gyengébbnek. Ferenc kicsavarja kezéből az utolsó darab kenyeret s félőrülten vergődik vele tovább, otthagya elalélt társát a szörnyű idegenség zörgő avarjában.

Hazaérkezvén, feleségét már nem találja életben... Nem lázadnak. Pórrátört ember! Szinte emberfeletti megadásal hajol a sors újabb, irtózatossá korbaesítése alá.

Évek múlva szíve vonzódni kezd Rókus özvegyéhez. De nem meri feleségül kérni. Közöttük áll Rókus, akinek kezéből ő csanarta ki az utolsó falat kenyeret. Lelkiismerete nem bír megnyugodni. Kenyérre nem tud nézni, mert szűnős-szüntelen szeme előtt lebeg a halálos küzdelem rémitő emléke. Pedig nincs igaza, mert végszükségben védte a maga életét. A lelkébe furdott bűntudat azonban erősebb minden érzelemnél, minden okos szónál — s ez csak akkor szakad le róla, amikor hírét veszi, hogy Rókus nem halt meg, amikor magára hagyta. Megtalálták és megmentették az éhenhalástól. Csak jó idővel később halt meg ragályos betegségben.

Ez rövid története a regénynek. Ez a meseje annak a négyfelvonásos színműnek is, amelyet az író halálának évfordulóján mutatott be a Nemzeti Színház.

Regényből színdarabot írni, hálátlan mesterség. Százszor inkább az, amikor Móra Ferenc regényéről van szó. Ki tudja a regény beláthatatlan élő, eleven tanyavilágát betolni a szűk színpadra s hogy lehet a föld és paraszt együttes életét minden ízével, illatával, derűjével és gondjával, könnyével és mosolyával beírni 5-4 rövid felvonásba? Valamit adni belőle — lehet. De valami itt sohase pótolhatja az egészet. Ezért hiányzik a darabból az igazi, lenyűgöző életszerűség: a teljesség, a föld és földműves ügy, ahogy Móra regényében ránsúlyosodnak. Amint nem lehet igazi a napfény a kulisszák vásznán; nem igazi a rét s a rengő búzatábla, akármilyen szépen és hűten festi is meg a díszletfestő; ugyanúgy érzik a szereplőkön is az íróasztal teremtő közelsége.

Móra Ferenc talán, ha ő írhatta volna meg a színművet is, idevarázsolhatta volna a tanyavilág embereit, úgy és olyanoknak, amilyenek, mert ő benne éltek ezek az emberek. Ő nemcsak látta és hallotta őket. Góth Sándor és Relle Pál azonban nem tudták ezt a bűvészetet megcsinálni.

A Nemzeti Színház mégis hálás lehet a szerzőknek, mert ha a lényegét nem is, a regény témáját és problémáit szépszavúlegesen s igen tetszetős dramai formában érzékeltetni tudták. S ez is valami. Mert Móra Ferencnek igen súlyos mondanivalói voltak regényében: a házastársi hűségről és az erkölcsi tisztaság megtartó erejéről. A színdarab hűen, talán még a regényénél is hatóságosabban tolmácsolja az örök életigazságot, hogy csak a gyengék bukhatnak el az étellel és az önmagukkal folytatott harcban: Rókus és Piros. — Az erők, a tiszták: Ferenc és Rozsi — megmaradnak. Kiverékszik maguknak a napsugarasabb életet. Földi sorsuk, súlyos szenvedélyeik ideig-óráig őket is megalázzhatják, de a magasabb emelkedés págya ott ég a szívükben. Felfelé törnek. Fel is emelkednek. Hálaimájuk diadalmas énekként száll az égbe: a megmaradás és megújulás öfömméretében.

A realitás — ezzel az életszemlélettel kell a mai embernek! Akik a katolikus irodalmi kritikát szűkebbteljességgel, saványtalan zordsággal vádolják — tévednek. A katolikus irodalmiság nem hunyja be a szemét az élet realitásaival szemben. Tudja és elfogadja; látja és meg is írja, hogy vannak gyengeségek, szenvedélyek, bánók, sőt förtelmek is az életben. Csak azt nem fogadja el, hogy csak ezek vannak és hogy ez így van rendjén, így természetes. Móra Ferenc alakjai sem földrészállított angyalok, hanem nagyon is gyarló és bűnös emberek. De emberek, akiknek testükön kívül lelkük is van és a lelkük szüntelenül átviláglik a testükön! Hol tömpán, hol lüldölkölvé, de átvilágít! A regényítő és drámaíró feladata az, sőt kötelessége, hogy az embert a maga fizikai és metafizikai egészében lássa és szemléltesse s ne csak az „animál”-t, hanem az „anima”-t is megszólaltassa akkor, amikor embert sorsuktól és rendeltetésektől mond örökérvényű, megfellebbezhetetlen igazságokat

Péter gazda paktumát köt

Irtá: tokaji Oláh Béla

Kún Péter gazda bevégezte reggeli „kollációzását”, kenyérhajjal akkurátosan megtörülte csillagos bicskáját s aztán jól megszitta a butykost, amelyben jóféle kisüstönfőtt szilvórium lakozik vala. Ebben az ünnepélyes pillanatban lépte át az ámbitus küszöbét Törő Gábor, az alispán úr öreg hajdúja. Már a külsején is látható volt, hogy komoly hivatalos ügyben jár, mert címeres tarsolyt viselt és kardot is kötött.

— Pájjinkás jóreggelt kívánok, nemzeti oram! — köszönti szívesen a gazdát.

— Rísze legyik benne kigyelmednek is. Ehen a butykos. Húzza meg emberül.

Megtörténik. Aztán így adja fel a szót a vármegye öreg szolgálója:

— Tisztelteti szípen a méltóságos szógabíró úr, oszt arra kireti, szíveskedjék most ecceribe békövetkezni a városba. Igen fontos ügybe' léssen tanácstevés. Jelenleg vagynak már személesen a naccságos főbíró úr, meg a tekéntetes alispány úr is.

Persze, a „környülállásokkal” nem ismerős olvasó most úgy vélekedik, hogy a cifraruhás hírhordó — nyilván a nagybóssággal bekebelezett „nyakolaj” hatása alatt — végzetesen elvétette a ranglistát, meg a címzést. Ohó! Erről szó sincs! Az öreg csont jól ismeri a dörgést. Így hát azt is igen bölcsen tudja, hogy a tejfőlös képű, fiatal szolgabíró: Waldeck Henrik gróf, cs. és kir. kamarás, — tehát számára mindenképpen a „méltóságos” cím dukál ki. Az sem titok előtte, hogy a főbíró úr pár héttel ezelőtt a kitűnő eredménnyel végrehajtott sáskairtó hadjáratban szerzett érdemei elismerésül kir. tanácsosi címmel tiszteltetett meg, mely kitüntetéshez pedig a „nagyságos” titulus hivatalból kijár. Aztán az alispán úr is cs. és kir. kamarás ugyan, de annyira ragaszkodik az ősi „tekéntetes” címzéshez, hogy nyomban kitekerné a nyakát annak a „bitang”-nak, aki őt „méltóságos”-nak merészelné szólítani.

— Miska hé! — kiáltja most a nemzeti úr az istálló felé. — Fogjad be izibe a két derest. Megyünk Debrecenybe.

Tudni kell ugyanis, hogy Péter gazda saját tanyaán lakozott, melyhez mintegy nyolcszáz hold prima szántóföld, széleshátú rét és kövér legelő tartozott. Messzi vidéken úgy ismerték Kún Pétert, mint a Hajdúság legmódosabb és legtekintélyesebb gazdáját.

Kisvártatva már vígan poroszkált a két jól zabolt csikó a dűlőutakon. A hátulsó ülésen Kún uram egyedül kényelmeskedett. A hajdú a kocsis mellé, a bakra került. Hiába no! Mindennek meg kell adni a módját. A nemzeti úr ugyan — alkalomadtán — szívesen eldiskurálgatott, sőt el is kvaterkázgatott a megye hűségese vén huszárjával. Ugyde az már mégsem lehetséges, hogy amikor ilyen parádésjáratban legyen, — maga mellé ültesse a hajdút. Így van ez rendjén, emberek...

Azért a hosszú, unalmas úton megindul közöttük az „eszmeccsere.”

Gábor hajdú kezdi:

— Tuggya-i a nemzeti úr, hogy követváltás liszen?

— No-no! — böffenti rá a gazda, látszólag közömbösen. Valójában pedig a bűvös ígék halatára szinte kalimpál a szíve a földöntúli boldogságtól.

„Követváltás.” Ez az ő igazi eleme. Ilyenkor szokta megmutatni: kicsoda ő és mit tud... Tagadhatatlan hiszen, hogy gazdának is kiváló. Roppant tekintélye, erőszakossága, agyafúrtsága és félelmetes energiája azonban az alkotmányos jogok gyakorlását megelőző korteskedések alkalmával domborodik ki kísérteties mivoltában.

Most előkotorja a repedésig tömött sallangos dohányzacskót s odakínálja a megyei huszárnak.

— Hát osztán ki a „vivát?” — kérdezi amugy félvállról.

Az öreg javíthatatlan fecsegőt nem kell biztatni.

— Bizony uram, fene furcsa neve vagyok annak. Ugy híjják, hogy Bolhabél Csibor.

(Voltaképpen Balambér Tibor dr névre hallgat a szegény, minden szánalomra méltó politikai-akarnok, akiről azt a kijelentést tette a főispán úr, hogy „a Szabadelvű Párt egyik leg-erősebb oszlopa és talpköve.”)

— Na Bolhabél, — morogja a gazda — majd én hurkát tötök beléd...

A könnyű kocsi szép ívben kanyarodik a megyeháza boltíves kapuja alá. Kún Péter gazda rangos léptekkel halad fel a széles garádicsra. Az alispáni traktusban egybegyülekezett hivatalos urak nagy szívéllyességgel fogadják. Az alispán „kedves barátom”-nak szólítja, leülteti és finom szivarral kínálja. Majd nyájas hangon beszélni kezd:

— Kedves barátom! A kormány megtette az előkészületeket a képviselőválasztásokra. Jelöltet is állított Balambér doktor személyében...

— Eegen, tekéntetes uram, e' hát az a Bolhabél úr...

— Nem Bolhabél, Balambér...

— Mindegy a' kirem. Bolhabél, Balambér: egy kutya, ha mán az átkos kormány embere.

— Ej, ej, kedves barátom, — fűzi tovább a szót az alispán — ez egy nagyon kiváló politikus. Pártunk épületének erős oszlopa...

— Hát instálom, ha oszlop, tarcsa az ípület, de ne jöjjik ide, bécsi kommandóra bolondítani a szegén nyéket. Merhogy mink igyis-ügyis csak arra szavalunk, hogy „éjjen Kosuth apánk!”

— De kedves barátom, Kosuth Lajos már régen meghalt. Minek hát ez a csökönyösség? Hiszen a kormány javát akarja a népnek...

— Tudom én, tekéntetes uram. Persze, hogy a javát akarja: a jószágját, hogy elszedje adóba...

— Mondja, kedves barátom, hát mi ketten sohasem lehetünk egy politikai párton? — veti fel a kérdést a megye hatalmas ura.

— Dehogy is nem, kirem szípen! Az a leg-könnyebb! — válaszolja túráni nyugalommal a rártartó „aranyparaszt.”

Az alispán homloka kiderül:

— Hogyan? Lehetséges volna a paktum? Mi a kívánsága, kedves barátom?

— Hát instálom, a paktumho csak annyi szükségeltetik, hogy a tekéntetes alispány úr jöjjik át ide mihozzánk a negyvennyócas Kosuth-pártba. Akkor osztán egy párton leszünk. Egyéb feltétele nincs is a paktumnak.

Az alispán ettől fogva nem szólította „kedves barátom”-nak Kún Péter gazdát. Viszont a kormány hivatalos jelöltje: Balambér doktor csúfosan megbukott a választáson. A kudarcnak legfőbb oka pedig az volt, hogy a nemzeti úr

saját költségére megfogadta napokkal előbb a környékbeli összes malachandákat. Aztán öszszegyűjtötte a szavazók kevésbé megbízható elemeit. — különösen azokat, akiről tudta, hogy kisebb-nagyobb „vérdíjat” fogadtak el a kormányparttól. Az érdemes politikai gyülekezethez aztán a következő épületes szónoklatot intézte vala:

— Atyámfiai! En mindenkinek tiszteletbe tartom a meggyőződésit. Azír' hát az a kívánságom, hogy szavaljék mindenki az ő hite szerint. A kormány jelöltje, ez a Bolhabél Csibor, ügen akkurátus férjű. Voksoljanak csak kentek nyugottan úrá. Nem tudnék nyugton maradni a lelkiismeretbeli furdalásoktól, ha az a gyanú írne, hogy én valakit elvének elárulására kiny-szerítettem erőszakkal, ígírettel, vagy csupán-csak szíp szóval is. Minthogy pedig én az érdemes jelölt úrnak olyan furcsa neve vagyok, amit kentek könnyűszerrel elfelejthetnének, — úgy méltóztattam intézkedni, hogy mostantul fogvást a választás végeztüig szorgalmasan tanulgassák kentek a riszemrül is szeretve tisztelt kormánypartí jelölt úr becses nevit. Csoportokra oszlanak kentek, oszt a cigán húzza, kentek meg nótaszó mellett emlékeznek a Bolhabél névre. Italtól mindvígig én gondoskodok.

A kitűnő lelkesedéssel fogadott beszéd után megalakultak a csoportok. A hordókat csapra-ütötték. A cigányok munkába kezdtek és nemsokára hangos lett a környék a szorgalmas nótázástól.

A nóta a „Szeretnék szántani” egyszerű daltamára ment ki. A „költői” szöveg pedig ez volt:

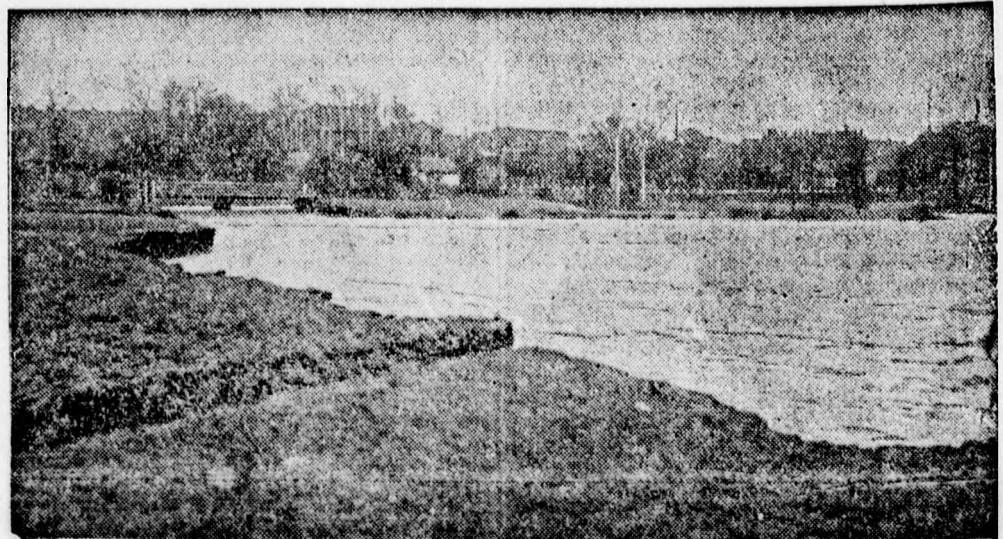
„Bolhabél, Bolhabél,
Bolhabél, Bolhabél,
Bolhabél, Bolhabél,
Bolhabél, Bolhabél.”

Az ernyedetlen gyakorlatozásnak az lett az eredménye, hogy a „kormánypartí oszlop” valódi nevé meg azok is elfeledték, akik azelőtt helyesen tudták.

Minek fűzzem tovább? A szavazatok legnagyobb részét érvénytelennek minősítette a púritán becsületességű választási elnök, aki különben lelkeleg maga is közelebb állott az ellenzék egyre népszerűsödő politikájához. A kormánypart emberei látták, hogy a játszma veszve van. A kudarcot már nem is vették nagyon tragikusan. Sőt végül is viharos kacagásra fakadtak, mikor néhány perccel a záróra előtt egy alaposan bekáfolt atyafi jelentkezett szavazásra, s amint a nehéz nap munkájától fáradt elnök kissé ideges ingerültséggel adta fel a kérdést: „kire szavaz kend?” — a derék hazafi ijedtében elfeledte a napok óta gyakorolt leckét. De mert a dallam már végképpen átítatta a fülét és az agyát, hamiskás, részeg mosolygással — az ismeretes szöveg nélkül csendesesen dúdolgatva — így adta le a voksát:

„Tatata, trallala,
Tatata, trallala...”

Tovább nem folytathatta, mert halkan ki-dobódó...

A németországi Neisse folyó elhagyta régi medrét és új medret vágott magának. A nagyméretű hóolvadás következtében a Neisse folyó Penzig mellett három helyen áttörte a gátat és új medret vágott magának.

SPORT

Sportháború a Balkánon

A jugoszlávok Kiriakidis kiváló középtávú gőrg színekben való versenyzési jogát vonták kétségbe. Görögország egy különleges „ciprusi szabály” megalkotását kéri az IAAF-tól különben nem vesz részt többé a Balkán-Olimpián és a jugoszlávokkal is megszakít minden érintkezést

Athénből jelentik: Egész Görögország lázban ég. Ebben a pillanatban úgy látszik, hogy a nagy felháborodás első áldozata a 6 éven keresztül nagy sikerrel megrendezett Balkán-Olimpia lesz.

A tűz Kiriakidis miatt tört ki. Jugoszlávia ugyanis nagy gonddal készülődött a tavaly Zágrábban rendezett hatodik Balkán-Olimpiára és sehogysem tudta elviselni, hogy a görögök a pontversenyben megelőzték az otthon küzdő jugoszláv atlétákat. Megállapították, hogy Kiriakidis, a kitűnő középtávú ciprusi és mint ilyen, angol fennhatóság alá tartozik.

A jugoszláv szövetség január 21-ig várt és akkor levelet intézett az IAAF-hoz, a nemzetközi atlétikai szövetséghez és abban néhány kérdésre kért választ. Ezek a kérdések háborították fel a görög közvéleményt, mert Edström elnök — igen udvariasan — megküldte a görög szövetségnek a jugoszláv levél és az ő válasza másolatát.

A kérdések igen érdekesek. Ime:

1. Képviselet-e idegen állampolgár egy nemzetet nemzetközi versenyeken?
2. Mely bizonyítékokat kell figyelembe venni az állampolgárság tisztázásánál?
3. Van-e általános szabály erre és mióta?
4. Van-e valami különös szabály a ciprusi görög atlétákra.

A Crisanánál két játékos veszi át a pénzügyek vezetését?

Néhány napja egy szinte hihetetlen hír terjedt el Oradeán. A Crisana pénzügyi esődjé mind tarthatatlannabbá válik. Az egyesület amellet, hogy nem tudja a szövetségnek kifizetni tartozását, amiért már többször felfüggesztéssel fenyegették, játékosainak is tetemes összegekkel adós. A játékosok most elhatározták, hogy átveszik a pénzügyek intézését. Az egyesület belement ebbe s így a futballszakosztály pénzügyeinek vezetésének a tavaszi forduló beálltával Barátty és Matei, a két bizalmi veszi kezébe. Hozzájuk folyik be a pénz, ők fizetnek, a klubvezetőség teljes hatalmat adott nekik ebben a tekintetben.

A hírt a Crisana vezetősége a legerősebben cáfolja.

A tavasz folyamán megtartják a Cluj-Oradea válogatott mérkőzést. Clujról jelentik: Az oradeai alkerület már régóta revánsmérkőzéssel tartozik a cluji válogatott csapatnak, mely elől azonban eddig következetesen kitért. Bogoevicu alezredes, az alkerület elnöke most erősen felszólította az oradeai alkerületet, hogy a tavasz folyamán okvetlen tegyen eleget revánskötelezettségének és a válogatott mérkőzést illessze tavaszi programjába. A nagy érdeklődéssel kísért mérkőzés Clujon lesz.

Vince bemutatkozott Ujpesten. Budapestről jelentik: A debreceni Boeska volt válogatott csatára szerdán tartotta első tréningjét az Ujpesten, új egyesületében. A kitűnő összekötő jól mozgott és a tréningmeccsen, amelyen az Ujpest 1:1 arányban döntetlenül végzett a III. ker. FC ellen, az ujpesti gólt Vince lőtte.

5. Mi történik, ha egy jogtalanul indult atléta győz és pontot szerez?

Edström megküldte a válasz másolatát is, amely a szabályok alapján állva kétségtelenül a jugoszlávoknak kedvez.

A görög szövetség sem maradt azonban tétlen. Azonnal feliratot készített, amelyet IAAF-hoz juttat el. Ebben kifejti, hogy a ciprusi görög atléták immár negyven esztendeje az angolok tudtával és beleegyezésével a görög szövetség fennhatósága alá tartoznak, az egyesületek a görög szövetség alapító tagegyesületei, versenyeik a görög szövetség fennhatósága alatt folynak és a ciprusi atléták indulhatnak az egyébként zárt jellegű görög bajnokságban is. A ciprusiak azonban hivatalosan mégis angol állampolgárok és ezért a fentiekre hivatkozva a görög szövetség egy különleges ciprusi szabály megalkotását kéri az IAAF-tól.

A görög sajtó a legélesebben elítéli a jugoszlávok „hálátlan” tetteit. Hálátlannak nevezik a jugoszlávokat, mert a görög atlétika támogatásának köszönhetik fellendülésüket és azt, hogy egyáltalán Balkán-Olimpia van és azon részvehetnek.

A görög atlétikai szövetség egyébként kimondta, hogy ha a IAAF nem alkotja meg a „ciprusi paragrafust”, Balkán-Olimpián többé nem vesznek részt és a jugoszlávokkal is megszakítják az érintkezést.

Thunberg — professzionista. Helsingforsból jelentik. Thunberg, „a jég Nurmija”, az 1000 méteres gyorskorcsolyázás világrekordere április 15-től kezdve profi lett. A japán gyorskorcsolyázószövetség szerződtette le négy évre, mint szövetségi edzőt. A finn sportkörök biztosra veszik, hogy Japán rövidesen a gyorskorcsolyázásban is meglepetésekkel fogja bámulatlába ejteni a világot.

Minden nőnek tudnia kell

saját testének hátrányait, de azt is tudni kell, ki segíthet ezen a legsikeresebben, mert művészen szabott fűzővel olyan változást érhet el, mintha nem is a saját tükörképét látná, ha mai divat szerinti fűzőt rendel KOVÁTS SANDORNÉ specialistánál (Oradea, Nilgesztelep), aki nagy szakavatottsággal előnyösen szolgálja ki megrendelőit.

Orosz gyorskorcsolyázó nagyszerű eredményei. Oslóból jelentik: A gyorskorcsolyázó világbajnokságok után nemzetközi versenyt rendeztek, amelyen meglepetészerűen az orosz Melnikov érte el a legjobb időket. Az orosz versenyző 1500 méteren 2 p. 23 mp-vel, 10.000 méteren 17 p. 46.8 mp-es idővel győzött. Melnikov idejei jobbakként a világbajnokság ezen a távjain elért időket.

Landbeck lábát törte, nem jöhet. Clujról jelentik: Pénteken távirat érkezett Bécsből a KKE vezetőségéhez, amelyben értesítették az egyesületet, hogy Lisolette Landbeck tréning közben lábát törte s így cluji bemutatóját nem lehet megvalósítani.

Korcsolyázók figyelmébe. A premontréi jégstadion elnöksége ezúton hozza a korcsolyázók tudomására, hogy a kedvezőtlen idő miatt február 17-én elmaradt korcsolyázóversenyt február 24-én délelőtt 10 órakor tartja meg. Rendkívül gazdag díszdíj és éremdíjazás vár a győztes versenyzőkre. Benevezni lehet a jégpálya pénztáránál a verseny kezdetéig. Tizenöt éves korig minden gyermek indulhat.

Az oradeai 20.804. számú Ministerul Finantelor Carnet-be Szegedről érkezett 100 kiló valódi édes nemes paprika, bejuciontve 1935 január 2-án.

Szegeden
142.000 lakos

Érkezik valódi édes, nemes speciál paprikával. — Hogy Oradeán hányan étkeznek valódi paprikával, azt a fogyasztók tudják. De hogy alkalma legyen úgy az oradeai, mint a vidéki fogyasztóknak eredeti édes, nemes szegedi paprikához jutni, próbáljon még ma vásárolni egy tartalmas próbacsomag speciál szegedi édes nemes paprikát, amely aromára és izre utánozhatatlan. Csomagja 12 lei. A szegedi paprikaszállítóm írásbeli kötelezettséget vállalt, hogy az ajánlott paprika kizárólagos eladását csak

ASZÓDI MIHALY
cég intézi. Sas-palota.
Telefon 10-34.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cim a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Saját termésű ó-borok eladása 30 literől feljebb. Merz Sándornál, Oradea, Str. Pasteur 75. szám.

Rollós ajtó eladó. Oradea, Strada Crucii 9.

Álarcok, dominók, jelmezek. Czillér áruház.

Eladó egy csukott „Citroen” autó és egy hosszú fekete zongora. Értekezni lehet: Oradea, Str. Nicolae Zsiga 48.

Kétszobás fürdőszobas, modern lakást keresek március 1-re a központban. Oradea, Str. Cuza Voda 18. emelet.

Használt, önműködő permetezőgépet megvételre keres. Lőrinczy, Tina, jud. Bihor.

Kerékpár alig használt, olcsón eladó. Oradea, Strada Hasdeu 11.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Jobb leányt felfogad magános uriaszony. Oradea, Regele Ferd. 69. I. em. 5.

Főzni jól tudó mindenest éves bizonyítvánnyal keresek. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 44.

Takarítást vállal vagy gyermek mellé elmege Maricska Jánosné. Oradea, Str. Tache Jonescu 6. sz.

Kerthez értő házmestert keresek, március 1-re. Oradea, Str. Delavrancea 16.

Különféle

Cserépkályhák javítását, átrakását szakszerűen készítem. Besenyey István kályhás, Oradea, Str. Rosior 15.

Börkesztyü javítást vállalok. Oradea, Str. Wilson No. 15.

Dr Bárdos József óras üzletét ez év február 1-től Bul. Regele Ferdinand 19. szám alá helyezte át.

Masszív matt ebédülő eladó. Oradea, Strada Rimanoczy 2.

Motoros géppel berkeztetést vállal Uferbach Ervinne fajaromfi tenyészete, Oradea, Str. Nic. Zsiga No. 52. Telefon 138.

Öt szobás utcai lakas azonnal kiadó. Oradea, Str. Duca 15. Kapu alatt jobbra

Lakás

Egyszobas, konyha, előszobas lakás májusra kiadó. Str. Mihail Sorbul 11.

Kiadó 2 és 3 szobás lakás fürdőszobával, kerttel, május 1-re, Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 18.

Kiadó 4 szobás modern lakás május 1-re Bul. Regele Ferdinand 7-a alatt. Értekezni: Oradea, Str. Tache Jonescu 15. sz.

Oktatás

Láposy zeneiskola hegedu, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Str. Simeon Stefan (v. Bethlen-u.) No. 20.